

MAIG 2025 - ANY XLVII - NÚM. 185

LLUMD'OLI

PORRERES

CONTINGUTS

Què pots trobar en aquest número?

- Les *Activitats de l'Agrupació*, entre les pàgines 4 i 9.
- La *Informació Local*: amb el noticiari i la pluviometria, a les pàgines 10 i 11.
- “Porreres necessitava un canvi. Gestió, molt d'esforç i l'acompanyament del poble foren claus per a assolir el repte”. *Política porrerenca en retrospectiva*, entre les pàgines 12 i 14.
- A la pàgina 15, el desitjat *Sabeu que...*
- La secció *Espurna associativa* a les pàgines 16 i 17, amb “Cosos de Dones” i el “50è aniversari de l'agrupació Aires de Monti-sion”.
- A la secció *En femení*, a la pàgina 18, trobareu un interessant article sobre la primera dona que va fer de cuculla a Porreres.
- “Pere Sampol Mas, una vida dedicada a Mallorca”, a la secció *In Memoriam*, a la pàgina 20.
- Una nova pàgina *d'Entreteniment*, a la pàgina 21.
- A les pàgines 22 i 23 podreu llegir una nova entrega del *Llum jove* per a conèixer una mica més la fotògrafa Cati Vaquer.
- Les *Notes històriques*, de la pàgina 24 a la 29, amb “Montserrat i Mallorca”, “Un àtic de retaule dedicat a la Mare de Déu de la Llum” i “Els canelobres porrerencs de la Seu”.
- *Opinió*, entre les pàgines 30 i 32, amb “El millor homenatge: recordar les seves accions, mantenir vives les idees”, “La Verge de Monti-sion” i “Allò que no val res”.
- La secció de *Creació* amb l'Obturador, de Mercè Oliver i el poema de Jaume Rosselló, a la pàgina 33.
- La secció *d'Esports*, de la mà del Club Bàsquet Porreres-Campos.

ENCARA NO ETS SUBSCRIPTOR O SOCI DE L'AGRUPACIÓ?

Per poder existir, tant l'Agrupació Cultural com el *Llum d'Oli* necessiten la col·laboració i compromís de la gent de Porreres. Som molts, però encara volem ser més! T'animam a subscriure't a la revista o bé a fer-te soci de la nostra entitat, així ens ajudareu a seguir endavant amb la nostra tasca desinteressada en favor de la cultura i la informació al nostre poble. Preus: si tens menys de 30 anys, el cost és de 20€ anuals. A partir dels 30 anys, el preu és de 35€ anuals. Subscripció a la revista: 15€ anuals. Totes les modalitats inclouen l'enviament del *Llum d'Oli* al vostre domicili!

Contacta amb nosaltres a través de l'adreça: llumdoliporreres@gmail.com

Podeu trobar el *Llum d'Oli* a la venda als següents establiments: estanc Número 1, papereria esCanto, papereria Nova Pemi, fruiteria Ca na Maria, a l'Escrivania i a la Cooperativa Agrícola.

ÉS LA MODERNITAT O L'EFFECTE MARKLE

Maig de 2025 - Núm. 185
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Mago, núm. 6
acp@agrupacioculturalporreres.cat/
<https://agrupacioculturalporreres.cat/>
www.facebook.com/acporreres
[@acporreres](https://www.facebook.com/llumdolioporreres) (Twitter i Instagram)

Coordinació

Catalina Maria Garí Blanch
llumdolioporreres@gmail.com

Consell de redacció

Anna Barceló Escoda
Marga Barceló Sagreras
Catalina García Garí
Francesc Melià Barceló
Gabriel Mesquida Veny
Gabriel Noguera Vich
Marc Prieto Gornals
Cesca Roig Sampol
Cristina Sorell Adrover

Col·laboradors/es

Guillem J. Barceló Barceló
Maria Barceló Crespi
Margalida Barceló Taberner
Germanes Barceló-Crespi
Maria del Mar Barceló
Abril Guerrero Alcina
Víctor Heitzmann Zamora
Victòria Mayans Pomar
Joan Mesquida Sampol
Maria Antònia Nicolau Rosselló
Paula Obrador Moll
Mercè Oliver Oliver
Caterina Oliver Riera
Jaume Rosselló Tomàs
Francina Tortella Barceló
Climent Tortella Garcies
Andreu Gabriel Veny Miró
Margalida Xamena Gost

Assemblea local de MÉS per Porreres
Aires de Monti-sion
Club bàsquet Campos-Porreres
IES Porreres

Fotografies

Arxiu Agrupació Cultural
Web i Facebook de l'Ajuntament
Membres de la Redacció

Correcció lingüística

Catalina Maria Garí Blanch

Coberta

Fotografia cedida
per Joan Albert Barceló Ramírez a
qui volem agrair la seva
col·laboració.

Imprimeix

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

Primer va ser *l'Apricot*. Després l'Hospitalet *Fest*, la *Mobofest* (tot i que aquesta no és d'origen local), la Pólvora *Trail*, i entre i entre, els *tardeos* i els *dj's*. Sembla que avui dia no es pot ser original ni modern sense haver de recórrer a paraules i expressions foranes, bé siguin estrangeres (de l'anglès, sobretot) o manlleus del castellà. Un moviment generalitzat que ha aterrat, com toca, a la vila amb un clar perdedor: l'ús de la nostra llengua.

Val la pena incidir en el fet que la nostra llengua, com totes, té un potencial enorme per crear i donar nom a noves accions i iniciatives. Les noves modes d'oci, per exemple. Un cas il·lustrador és el dels *tardeos*, aquella modalitat que oficialment no s'ha definit, però que popularment consisteix en una festa d'horabaixa, anar a prendre alguna cosa l'horabaixa, anar a fer unes *xuscles* aproximadament fins l'hora d'anar a sopar. Idò per substituir el mot i mantenir el significat nasqué *l'horabauxa*, una paraula composta d'horabaixa i bauxa. Precisió, enginy i encert a la vegada.

Davant l'allau de neologismes i castellanismes cal un esforç. És molt més fàcil el manlleu, de molt i de mides. Si a aquest esforç hi sumam la inventiva, la subtileza i la perspicàcia que ens identifica, quantes noves paraules seriem capaços de crear?

Aquesta hauria de ser una actitud del poble, interioritzada, d'estima envers el català. També, i sobretot, dels representants i institucions públiques. Recentment, s'ha anunciat per les xarxes socials que les porrerencs i els porrerencs podrem fer ús de la *Vilacard*, una targeta per accedir al Punt Verd de Porreres. El nom, per si no ho heu reparat, mescla el mot *vila* amb manlleu *card*, targeta en anglès. Realment no hauríem pogut trobar un nom alternatiu? Potser no és tan breu, però podríem batejar-la com l'*Ecotargeta*, que mescla la identificació i la consciència ecològica de l'ús del Punt Verd. Si cercam brevetat podem recórrer al mot *VilaT* (de targeta). O simplement anomenar-la *Targeta Ciutadana*.

Cal tenir cura i sensibilitat. Proposem-nos cercar alternatives a les noves i sobtades paraules, des de l'estima a la llengua, l'arrelament a un territori i en coherència amb el discurs. Disposam d'una riquesa lingüística que ens ho facilita. Sinó, podria passar que finalment l'efecte Megan Markle no sigui tan efímer com inicialment es preveia.

**SUBSCRIU-TE AL
LLUM D'OLI AQUÍ**
Escaneja aquest codi QR
i ompl el formulari

EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA PER TERRES DE MARIA DE LA SALUT

El diumenge, dia 2 de febrer, l'eixida es va dirigir cap a Maria de la Salut. Visitarem l'església parroquial. Després, ens acostarem a la possessió de Roqueta, on repassarem la seva importància històrica i varem veure el casat i els voltants. Cridà l'atenció, sobretot, un mirador des d'on es divisa una bona panoràmica cap al nord de Mallorca. Ens acompanyà Bartomeu Pastor Sureda, molt bon coneixedor del seu poble.

EL MOVIMENT OBRER: SOCIALISME, COMUNISME I ANARQUISME

Divendres, dia 7 de març, el doctor David Ginard Ferón, en el marc del curs Lliçons d'Història, impartí la conferència *El moviment obrer: socialisme, comunisme i anarquisme*, per mitjà de la qual els assistents pogueren tenir una visió general de la història del moviment obrer, des de les primeres manifestacions del segle XVIII, fins a mitjans del segle XX. Una tasca de síntesi realment destacable que derivà en un breu debat per part de les persones assistents.

PAPERERIA NOVA PEMI

Papereria, llibreria, joguines,
regal i molt més!

C/ Pou Florit, 20 - Porreres
Correu:
pemipapereria@gmail.com
Telèfon: 651 803 534
@papeleriapemi

COSES DE DONES, DE SET I MIG TEATRE

El divendres, 14 de març, organitzarem una activitat conjunta amb l'associació Veus Feministes per a commemorar el dia de la dona. L'acte fou la representació teatral que va fer Set i mig Teatre a l'Auditori de Porreres d'una adaptació de l'obra *Dones*, d'Isabel-Clara Simó. El grup ha titulat la proposta *Coses de dones* i és un conjunt d'històries que tracten, de manera divertida i desenfadada, petits-grans drames familiars de la vida quotidiana amb la dona com a eix vertebrador. Una obra que ens va fer reflexionar sobre les nostres mancances com a societat, però que també ens va fer treure una rialla.

MEMÒRIES. FLAIXOS I RETALLS (ABANS DE PERDRE LA MEMÒRIA)

Dissabte, 15 de març, ens acompanyà Jaume F. Mulet Ferragut —reconegut cirurgià pediàtric i figura clau en la història de Sonrisa Mèdica— per a presentar el seu nou llibre *Memòries. Flaixos i retalls (abans de perdre la memòria)*. Amb aquest llibre, Mulet ens ofereix un viatge íntim i reflexiu a través de les vivències que han marcat la seva vida. Des de la infantesa fins a la maduresa, relata moments d'evolució personal i professional, sempre amb una mirada optimista i compromesa amb un món més just i humà.

EL MÓN EN GUERRA

Divendres, dia 21 de març, Sebastià Lliteres Lliteres, en el marc del curs Lliçons d'Història, impartí la conferència *El món en guerra*. De la seva mà vam fer un viatge pels dos grans esdeveniments bèl·lics de la primera meitat del segle, incidint en el naixement dels moviments feixistes i establint paral·lelismes amb el món actual.

EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA PER TERRES DE BANYALBUFAR

El 6 d'abril va tenir lloc l'habitual eixida del primer diumenge de mes. Vàrem anar a Banyalbufar, poble de la serra de Tramuntana. Allà poguérem visitar l'església parroquial de la Nativitat de Maria, així com la torre de defensa de la Baronia. Férem un recorregut urbà i arribàrem a la Cooperativa de Tramuntana Viva de Malvasia, on gaudírem de belles panoràmiques de les marjades mentre tastàvem un aperitiu que acompanyàrem amb vi de malvasia. Ens guià Tomàs Vibot Railakari, bon coneixedor del poble. Després d'un bon dinar, tornàrem fruit del paisatge espectacular, entre la muntanya i el mar, d'Estellencs fins a Andratx.

CUINA DE LA PASSIÓ

Divendres, 11 d'abril, durant les festes de Pasqua, vàrem tornar a gaudir de la presència de Tomàs Vibot. En aquesta ocasió ens va impartir una lliçó sobre el menjar tradicional de Setmana Santa, una xerrada basada en un dels seus llibres: *Cuina de la passió. Gastronomia i etnografia mallorquina de Pasqua*. Amb ell poguérem repassar no només receptes, sinó que aprofundírem en les arrels històriques i antropològiques de la cuina mallorquina relacionada amb aquesta festivitat.

PASSEJADA PER LA MEMÒRIA

Dissabte, 12 d'abril, seguint les passes de la desapareguda Assemblea Popular de Porreres, tornàrem a caminar per la Memòria. Partírem des de la plaça de la Vila i ens dirigírem cap a la Creu per a assistir a l'homenatge a les víctimes que lluitaren per la segona República. Durant l'acte, Maribel Trobat Pinteño fou l'encarregada d'impartir la ponència que versà sobre la importància de tractar els temes República, Guerra Civil i Repressió a les aules. A més, comptàrem amb una breu actuació del grup de poesia de l'Agrupació, els Tallats de Lluna, que interpretaren uns fragments de *La sang vessada*.

BAR

CA'N

GUILLEM

ENTRE PANSTAPES PIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES 971 647 495

COOPERATIVA AGRÍCOLA DE PORRERES

(Sdad. Coop. Ltda.)

Tel.: 971 64 71 81

E-mail: agricolaporreres@hotmail.com
Carrer de sa Cooperativa, 29
07260 Porreres - Illes Balears

RESPONSORIS DE TENEBRES

Dissabte, 12 d'abril, a la capella del Roser, duguerem a terme una activitat conjunta l'Agrupació Cultural i la Parròquia de Porreres. Es tracta d'un concert de música sacra composta per grans autors del Renaixement, com són Carlo Gesualdo, Orlando di Lasso i Tomás Luis de Victoria, a càrrec del grup Cercle Cromàtic. El concert duia per títol *Responsoris de tenebres*, motets polifònics que narren episodis de la passió i mort de Jesucrist, peces d'una profunditat expressiva i emotiva inigualable dins la música sacra.

ESCRIURE I LLEGIR A MALLORCA A L'EDAT MITJANA

Dissabte, 19 d'abril, tenguérem amb nosaltres Maria Barceló Crespi i Gabriel Ensenyat Pujol per a presentar-nos la seva nova publicació conjunta *Escriure i llegir a Mallorca a l'Edat Mitjana*, una obra que tracta dos aspectes que habitualment es deixen de banda en els estudis culturals sobre aquesta època: l'ensenyament i les biblioteques.

Per mitjà d'aquest llibre es pot donar resposta a les següents qüestions: qui eren els mestres, quin formació tenien, de quins mitjans disposaven, quin era la procedència dels alumnes, quin era el lloc de les llars on es dipositaven els llibres, com es guardaven, quin era l'espai destinat a escriure i llegir? A més, poguérem gaudir de l'explicació de la interpretació de l'obra i una comparació amb l'actualitat que va fer Caterina Oliver Riera, mestra jubilada.

PARADETA DE VENDA DE LLIBRES EN CATALÀ

Diumenge, 27 d'abril, tornarem a ser presents a la Festa de Montis-sion per a vendre llibres en català i, d'aquesta manera, fomentar la lectura en aquesta llengua.

+ **juaneda**
miramar

Anàlisi Clíniques

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns i dimecres
de 8:00 a 10 hores

Carrer Sa Galla 19 B
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas (no muface), Asisa, Agrupació Mutua, Axa, Mapfre (no muface), Sanitas, DKV, Groupama, L'Aliança, Caser, Fiatc...

MATILDE E. EL RECORD D'UNA COMPOSITORA SILENCIADA

El passat divendres, 2 de maig, l'Agrupació Cultural i Veus Feministes convidàrem Marina Viedma Font per a què ens donàs a conèixer la vida i l'obra de Matilde Escalas i Xamení, destacada i desconeguda compositora mallorquina de finals del segle XIX i inicis del XX. Escoltàrem el relat de la vida d'una dona avançada al seu temps, que va viure plenament inserida en el tarannà del modernisme de París, Mallorca i Barcelona i que destacà en els camps de la interpretació, la composició i la pedagogia musical. Tot i la seva gran tasca, encara és per la majoria de persones totalment desconeguda.

EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA PER TERRES DE CAMPOS I FELANITX

El dissabte, dia 3 de maig, l'eixida cultural va discurrir pels termes de Campos i Felanitx. Trescàrem per camins no principals però asfaltats que ens oferiren vistes de terres de call vermell pròpies del Migjorn de Mallorca.

Visitàrem la murada talaiòtica des Rossells, considerada la més llarga de Mallorca, de gran interès arqueològic. Prosseguírem cap als llogarets de cas Concos des Cavaller i es Carritxó. Al llarg del recorregut, com sempre, hi hagué les explicacions oportunes de cada indret de caire toponímic, paisatgístic, històric, etc.

PARLANT COM TU. DE DIARI DE BALEARS A DBALEARS.CAT

Dissabte, 3 de maig, tenguérem com a convidada Aina Ginard Bauzá per a què ens presentàs el seu llibre *Parlant com tu. De diari de Balears a dBalears.cat*, una obra que explica la història del *Diari de Balears* i de la premsa en català. Ginard va venir acompanyada de Francesca Mari Mari experiodista del *Diari de Balears* i cap de la secció Part Forana del diari *Ultima Hora* que ens explicà de manera detallada els inicis del Grup Serra, nucli fundador del *Diari de Balears*.

CANVI CLIMÀTIC I SALUT PÚBLICA

Divendres, 9 de maig, el professor Damià Gomis Bosch, del departament de Física de la UIB, exposà i argumentà, amb el suport gràfic i estudis científics, com la temperatura global va augmentant per l'acció dels humans. Les conseqüències no seran les mateixes per a tots, però els territoris del Mediterrani serem dels més afectats. Ja s'està estudiant com les freqüents onades de calor estan provocant morts i afecten la salut. És per això que hi ha d'haver polítiques valentes que prenguin mesures i que convencin la ciutadania. El mal que està ja fet no es pot revertir, s'ha de veure què es fa a partir d'ara. No és suficient l'ús d'energies renovables, sinó que hauria de passar per reduir emissions, consum... En resum, cal canviar el nostre estil de vida per a poder conservar el planeta per a un futur que no és tan llunyà.

EXCURSIONS DEL GEP

La meteorologia adversa no ens atura

Sembla que els deus de la pluja, el vent i la boira no ens volen al penyal del Migdia, perquè aquests darrers mesos hem anunciat aquesta sortida i cada vegada l'hem haguda de canviar per les condicions meteorològiques, que no eren favorables per a realitzar aquesta ruta de dificultat mitjana-alta.

Però el GEP no s'atura i un grupet preciós i variat no s'ha fet por de la pluja i ha acudit a la cita mensual.

La sortida, un diumenge plujós, ens va permetre guaitar al Salt des Freu sense excessiva presència humana. Encoratjats per un moment de treva, decidírem pujar al castell d'Alaró i, amb alternança de plugim i sol, gaudírem també de la descoberta de la cova de sant Antoni.

La convocatòria següent ens va dur a canviar la ruta i a escurçar-la, per mor de l'anunci de tempestes que no es varen arribar a donar. La comuna de Bunyola, el seu fantàstic alzinar i el penyal d'Honor emboirat foren el nostre destí.

I a la tercera, no va ser la vençuda, tampoc! Però les vistes dalt del puig de sant Miquel d'Alaró ens feren gaudir, i molt.

Penyal del Migdia, ja et pujarem més endavant!

CLUB DE LECTURA

Durant els mesos de febrer, març i abril hem tengut una tertúlia cada mes d'obres literàries ben diferents.

La primera, la novel·la *Bearn*, del mallorquí Llorenç Villalonga (1897-1980), considerada un clàssic de la literatura catalana; en destacàrem el llenguatge, les descripcions del paisatge i la caracterització dels personatges principals. La novel·la recrea la decadència d'una societat de senyors i pagesos, en una Mallorca real preturística, algunes reminiscències de la qual encara han perviscut fins fa poc, de manera que algun dels components del club, els de més edat, va poder establir connexions amb les seves vivències o les de familiars i coneguts.

Durant el mes de març també vàrem llegir un altre clàssic, *Carta d'una desconeguda*, de l'austriac Stefan Zweig (1881-1942), publicada el 1922. Aquesta obra va crear certa controvèrsia, en ser inevitable fer una lectura des del punt de vista de la nostra vida actual i percebre com a poc versemblant el que viu i expressa la protagonista.

Finalment, el mes d'abril, vàrem comentar *Quan érem feliços*, del periodista i escriptor gironí Rafel Nadal i Farreras (1954). Es tracta d'un llibre de memòries estructurat per capítols, que permeten una lectura independent, on es van exposant vivències personals i familiars. Destacàrem les descripcions detallades de sensacions i d'espais, especialment les de la ciutat de Girona. La narració de fets contemporanis a alguns dels membres del club, així com el fet d'haver viscut a Girona en un dels casos, va permetre poder fer comentaris molt contextualitzats. En definitiva, es va generar una tertúlia molt enriquidora i plena de sentit.

Esport - Sabates

Ballester Melià

C/. L'Almoina, 19
07260 PORRERES

Tel. 971 16 82 76
Tel. Part. 971 64 74 21

TALLATS DE LLUNA

Tallats de Lluna som un grup viu i en constant moviment. Ens agrada tant el que feim que aprofitam qualsevol oportunitat per alçar la veu entre l'eixordadora rutina i dir mots de quisvulla, acompanyats dels nostres músics i cantaires, emperò tenint en compte que els nostres espectacles tenen un fil conductor, tot està ben pensat i organitzat. Enguany ja hem duit a terme sis espectacles i en tenim quatre més d'emparaulats.

Vàrem encetar l'any amb *De quimeres i penyores* dia 25 de gener a Porreres, espectacle que va sortir arran de la presentació del llibre de títol homònim de Jaume Rosselló Tomàs. Aquest llibre és un recull de poemes prèviament publicats, en diferents ocasions, en aquesta mateixa revista *Llum d'Oli*. Els seus poemes parlen de la vida i de la mort, de verema i de foravila, de la nostra terra tan estimada i maltractada alhora.

Després hem continuat la nostra trajectòria oferint al públic *Alçades a la lluna*, del qual vàreu poder gaudir d'un petit tast dissabte dia 8 de març a la plaça de Porreres en senyal del dia de la dona, també dia 9 de març a Costitx i dia 16 de març a Montuïri, a Cas Retratista. En aquest espectacle maridam poemes, música i testimonis de dones que podrien ser qualsevol de nosaltres: la dona que treballa, la filla i la mare, la que escolta, la que crida, la que calla i la que estima, la que riu i la que ha perdut la rialla, la que té fills, la que no en vol i la que no en pot tenir... En aquest espectacle alçam la veu sobre el sacrifici de milions de dones perquè les que venguin després de nosaltres hi vegin més lluny.

Per tancar el mes de març presentarem *Empelts* al celler i botiga Puntiró. És un espectacle que parla del món del vi i tot el que l'envolta. Aquest espectacle es va estrenar per Sant Roc de l'any passat.

Dia 12 d'abril vàrem col·laborar en l'acte anual que se celebra darrere la Creu, en commemoració de les víctimes de la guerra. Hi vàrem oferir un tast de l'espectacle *La sang vessada no va trobar rost...* Aquest espectacle vol ser un homenatge a totes aquestes víctimes i també a tots els seus supervivents que varen viure les desgràcies de la postguerra; a més de la pèrdua incommensurable d'éssers estimats, varen haver de viure amb por i arraconats per una societat que els assenyalava amb el dit. El fil conductor de l'espectacle és la mare d'Aurora Picornell.

El pròxim 25 de maig participarem al *Campos és Poesia* amb la proposta *La sang vessada no va trobar rost...* amb la versió campanera.

Enguany és any Llompart, ja que es compleixen 100 anys del naixement, i és per això que dia 18 de juny durem a terme a l'IES Josep Maria Llompart I, *de sobte, la nit*; espectacle dedicat a l'obra de Josep Maria Llompart.

Dia 22 de juny ens podreu trobar acompanyant la Flama de la Llengua a Porreres i, per acabar, durant el mes de setembre durem a terme *La deixa del poeta* de Miquel Costa i Llobera al magnífic espai de Palma Ca n'Oleo.

mleiva@viajespegaso.com
C/ 31 de desembre, 13 - 07003 Palma de Mallorca
Tel. 971 76 34 92 - www.viajespegaso.com

NOVA ADREÇA

Estanc Núm. 1 Porreres

Francisco Javier Marcos Cabrera

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguets. Articles de regal

Carrer Sala, núm. 1 • Porreres

Tel. 633 583 698

estanconumerouno1@gmail.com

NOTICIARI PORRERENC

Redacció

PRIMER PREGÓ DE SETMANA SANTA

El primer pregó de la Setmana Santa a Porreres es va celebrar el divendres, 11 d'abril de 2025, a la capella de Monti-sion, després del Via Crucis. Aquest acte va ser organitzat per l'Església de Porreres i l'Associació de Confraries de Setmana Santa. La pregoneira va ser Maria Antònia Nicolau Rosselló, qui amb molta passió i emotivitat va destacar la importància de viure la Setmana Santa com una expressió cultural i espiritual que connecta passat, present i futur. Va fer un repàs parant atenció a la mirada de Jesús, la mirada de les imatges de les confraries de Porreres, la mirada a la Setmana Santa de Porreres d'abans i una mirada al futur.

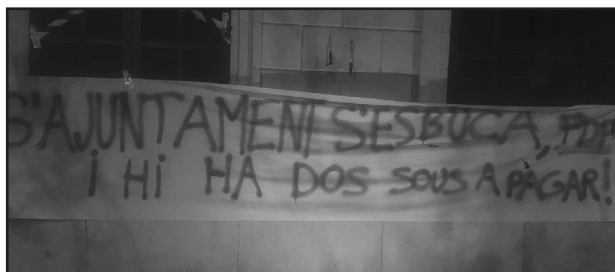
XVIII DIADA ECOLÒGICA

El 13 d'abril, es va dur a terme la devuitena Diada Ecològica organitzada per l'Associació de Producció Agrària Ecològica de Mallorca (APAEMA) i l'Ajuntament de Porreres. És una de les cites més destacades de l'agenda ecològica a Mallorca. Va ser un esdeveniment molt participatiu que va reunir més de 70 estands de productors ecològics de totes les Illes Balears. La jornada va incloure activitats com cercaviles, actuacions castelleres, projeccions de documentals sobre el canvi climàtic, tast de vins ecològics i espais infantils. Un dels moments destacats va ser l'entrega del premi al Producte Ecològic de l'Any 2025, atorgat a la confitura de mandarina de Sa Casa Pagesa.

QUINTOS '05

Com ja és habitual, la nit abans de la festa de Monti-sion, que enguany va ser la nit del 26 d'abril, els

Quintos van sortir a celebrar i a deixar marca en el poble. Els nascuts l'any 2005 deixaren la plaça plena d'arena per a representar una platja i col·locaren tres ninots amb la cara de les dues batllesses i del cap de l'oposició municipal. També van penjar llençols amb missatges irònics de caràcter polític, especialment per a criticar l'estat estructural de l'ajuntament.

FESTA DE MONTI-SION

El passat diumenge, 27 d'abril, es va celebrar la festa de Monti-sion. Porrerencs i porrerenques es van concentrar a les 9h del matí a la plaça de la Vila per enfil·lar el camí cap al puig acompanyats de la Filharmònica porrerenca i l'associació d'hípica. Com cada any, a la clastra del santuari, es va dur a terme la missa del Diumenge de l'Àngel, seguida de l'actuació de la Filharmònica porrerenca i la dels Aires de Monti-sion. Aquest any ha estat més especial per al grup folklòric, ja que compleixen els 50 anys de la fundació, i ho van voler celebrar compartint la seva actuació amb la Filharmònica i la Coral de Porreres.

	Veterinària Porreres Miquela Cintes Col. nº1014
	Cita prèvia: 672124107 C\ Cerdà nº 94 Porreres mcintesvet@gmail.com

PREMIS LITERARIS VILA DE PORRERES

Dissabte, dia 3 de maig, es va dur a terme l'entrega dels premis Vila de Porreres 2025. Enguany s'hi havien presentat 62 obres d'arreu dels territoris de parla catalana, de les quals han estat 7 de conte infantil, 27 de poesia i 30 de novel·la.

Les premiades varen ser tres dones. En la categoria de conte infantil, l'escriptora porrerenca Margalida Rosselló Salleras amb l'obra *El nigul de Monti-sion*, il·lustrat pel dibuixant porrerenc Miquel Morlà Vicens. En poesia la guardonada ha estat Montse Bosch-Saumell amb l'obra *Primera pell*. I en novel·la breu la guardonada ha estat Clara Forn Argimon amb l'obra *Per què gemegues, insensat?*

Aquest acte va comptar amb l'actuació de Miquela Lladó, acompanyada per Jordi Tugores a la guitarra i Gori Matas a l'acordió que varen delectar els assistents interpretant poemes musicats de Costa i Llobera, M. Antònia Salvà, Maria Mercè Marçal, Miquel Àngel Riera o Guillem d'Efak.

PLUVIOMETRIA Germanes Barceló-Crespí

MARÇ

Dia 2	2,4 litres
Dia 5	1,2
Dia 6	1,6
Dia 8	1,2
Dia 9	13,5
Dia 10	6,3
Dia 13	12,4
Dia 14	18,9
Dia 15	1,8
Dia 16	0,9
Dia 18	0,2
Dia 21	2,0
Dia 23	6,1
Dia 24	0,5
Dia 25	1,0
Dia 26	0,2
Dia 28	0,1

TOTAL 70,3 Litres

ABRIL

Dia 11	0,2 litres
Dia 12	0,5
Dia 13	1,3
Dia 27	11,2

TOTAL 13,2 Litres

La Fonda Cafè

PORRERES NECESSITAVA UN CANVI Gestió, molt d'esforç i l'acompanyament del poble foren claus per a assolir el repte

Cesca Roig Sampol i Cristina Sorell Adrover

Qui és en Joan Sastre? Una vegada el meu cosí em va descriure com una persona que aconsegueix el que vol encara que sigui tard. Jo més bé diria que som una persona que, pot ser, aconsegueix tot el que vull encara que sigui a deshora. És veritat que vaig ser batle molt jove i que vaig aconseguir un objectiu, però ara he tingut un fill als 49 anys!

A les eleccions de 1995 anaves de número 3 a la llista d'UM encapçalada per Francisca Ginard. Aleshores vas ser regidor amb l'oposició al consistori governat pel PP de Pep Roig. Com arribares al món de la política? Quines varen ser les teves primeres passes? El meu pare va ser batle a les primeres eleccions democràtiques (1979-1983). Des de ben petit ja em vaig interessar pel que feia. Quan sortia d'escola m'aturava a l'ajuntament. Al contrari que els meus germans, jo sempre duia la curolla de les eleccions i record ensobrar paperetes a casa. Després amb mon pare vàrem formar Convergència Porrerenca per a desmarcar-nos d'UM i crear un grup crític, ja que en aquell moment l'UM de Jaume Martorell s'havia ajuntat amb el PP de Pep Roig. Aleshores jo tenia 18 anys i no vaig formar part d'aquelles llistes, però vaig estar al darrere per a ajudar amb el que vaig poder. Va ser la meva primera decepció política, ja que pensava que aconseguiríem més bons resultats. Quan UM es va tornar a separar del PP, els membres d'UM ens van proposar que ens tornéssim a ajuntar, donat que no tenia sentit que Porreres tengués dos partits que defensaven pràcticament el mateix. I aquí

va ser quan vaig anar en tercera posició a les eleccions de 1995. UM necessitava un líder, atès que el meu pare no volia tornar a encapçalar la llista i en Jaume Martorell ocupava un càrrec polític a Palma. Pens que vàrem tenir molta sort de trobar na Francisca, que va arribar al partit a través de Rafel Picornell. Ella s'acabava de jubilar i era una persona amb molta experiència dins el món de l'empresa privada, molt responsable i seriosa, amb l'inconvenient de no ser gaire coneguda dins del poble. Els resultats van ser bons, però jo tornava a pensar que, amb la campanya que havíem fet, aquests serien millors i que trencaríem amb la majoria absoluta del PP. D'aquí la meua segona decepció política.

Tenies alguns referents polítics? Mon pare era el meu referent. A nivell autonòmic o estatal no n'he tingut mai.

Què va despertar el teu interès pel món de la política? Quins eren els teus propòsits? Sens dubte els meus propòsits sempre van ser fer feina per Porreres.

I ja a les eleccions de 1999 et vas presentar a la batlia encapçalant la llista d'UM. Què et va empenyer a prendre aquesta decisió? L'empenta i suport que vaig rebre per part de tots els del meu grup i les ganes d'aconseguir la majoria absoluta. Na Francisca Ginard m'ha donat moltes lliçons i a aquestes eleccions va fer una renúncia perquè jo pogués encapçalar la llista. Aleshores jo només tenia 27 anys i necessitava estar envoltat de gent experimentada. No fou fàcil fer la llista i va ser una sort trobar persones com en Sebastià Melià o na Francisca Ginard.

Com vèieu, tu i els teus companys de llista, la gestió ininterrompuda durant 12 anys del PP dins l'Ajuntament de Porreres? Aquella va ser la meua primera legislatura com a regidor i, amb els meus companys de partit a l'oposició, vam ser molt crítics amb la gestió del PP. Ara veig que la seva era una manera de gestionar diferent de la nostra. En Pep Roig em va donar una lliçó. Quan vaig entrar de batle em va dir: «Si un dia et diuen que t'he criticat, no he estat jo, perquè sé com de difícil és estar aquí dins». Evidentment, nosaltres érem més joves i volíem un canvi que vam aconseguir. La gestió del PP era més conservadora i prioritzaven mantenir els doblers. La nostra va ser una manera de gestionar completament valenta on el que importava era canviar les coses i transformar.

Aquestes eleccions de 1999 van representar per a Porreres un moment de canvi polític important. UM va pactar amb la coalició d'esquerres

PSOE-PSM per a desbancar el PP i així poder governar. Què ens pots contar d'aquell pacte?

Tots ja sabíem quina seria la resolució una vegada tombada la majoria absoluta del PP. En aquell moment l'objectiu amb la coalició d'esquerres era el mateix. La nostra sort va ser que, quant a resultats, amb el PP només hi havia una diferència de 50 vots i amb la coalició d'esquerres la diferència era molt més gran. Per tant, va ser un pacte de fàcil acord on teníem molt clar que havíem de tenir la batlia.

I amb 27 anys et vas convertir amb el batle més jove d'Espanya, en aquell moment. A més de la batlia, quins càrrecs vas ocupar dins l'administració local? Duia temes de Personal i quan na Francisca Ginard va dimitir del seu càrrec vaig assumir tasques d'Afers Socials.

Quins records tens d'aquell equip de govern?

Pens que ens anàvem superant. Érem un equip inexpert format per jo, que era molt jove, en Sebastià Melià que no sabia res de política, en Bernat Bauçà, na Francisca Ginard, en Joan Barceló que tampoc havia estat mai dins l'Ajuntament i en Miquel Ferrà que, tal vegada, era l'únic que tenia més experiència. Aquesta primera legislatura va ser molt enriquidora perquè superàvem totes les fites que ens marcàvem i això ens animava a seguir. El factor econòmic també va ajudar. Hi havia bonança econòmica i arribaven moltes ajudes. Teníem molt bona relació amb el Govern Autonòmic del Pacte de Progrés, que havia desbancat el PP, i amb el Consell de Mallorca gestionat per UM. També és important destacar que teníem moltes idees i, si sorgia una subvenció, treballàvem per a trobar alguna cosa que encaixés per a obtenir-la.

A les següents eleccions de 2003, UM aconseguí una majoria absoluta que et va posar de nou al capdavant de l'Ajuntament. Per què, doncs, vas adjudicar la regidoria de Medi Ambient a la representant del PSM quan el seu suport no era necessari per a governar? Això ho varen discutir molt, però jo ho tenia claríssim. Era un senyal de gratitud i vam estar molt contents que na Joana Mora acceptés. Teníem molt clar que el que havíem aconseguit a la primera legislatura era gràcies al suport del PSM i del PSOE. És veritat que nosaltres, per l'embranchida que dúiem, vam crear un cultiu dins el poble que ens era favorable. Vam fer molta feina i el poble ens va recolzar moltíssim amb uns resultats extraordinaris, però això no vol dir que a la primera de canvi deixis de costat els que t'han ajudat. Amb na Joana vàrem fer molt bona feina.

Quins records tens d'aquelles dues legislatures?

Tenc molts bons records, sobretot del contacte amb la gent i el suport i confiança que ens demostraven. Sent una gran satisfacció. Vam fer molta feina i molts de canvis que en aquells moments semblaven dràstics. Per exemple,

el canvi d'ubicació de la creu dels "caídos" del lloc sagrat al cementeri, amb el qual fins i tot gent del nostre partit no estava d'acord.

De quines gestions que vas dur a terme et sents més orgullós?

Vam desenvolupar molts projectes i seria fàcil triar-ne alguns referents a obres, però hi ha més coses a destacar, com el canvi important als serveis socials iniciat per Francisca Ginard que va ser la llavor del que és avui dia el servei. Crec que la decisió del PP de no mancomunar aquest servei va ser un encert i a nosaltres ens va ajudar. També destacaria el fet d'aconseguir implicar el poble en totes les activitats. Com exemples, record unes festes de Sant Roc que per la pluja es van mullar totes les paperines i, amb l'ajuda de tots els joves, aquestes es van canviar en un sol dia. Per la gran tempesta de 2001 tot el poble es va mobilitzar i quan vam participar al concurs de televisió "Grand Prix" es va apuntar moltíssima gent. Podria anomenar molts projectes, però finalment em qued amb la relació amb els ciutadans; la part més humana. El que més m'omplí va ser la relació que vaig poder establir amb ells, conèixer les seves necessitats i des de la meua posició de batle poder ajudar amb el que estava a les meves mans.

Hi havia tensió amb l'oposició? Les legislatures sempre comencen amb una oposició forta, després es calma i quan arriben de nou les eleccions es torna a activar. A la primera legislatura en Biel Barceló no va fer una oposició gaire forta. Qui més oposició feia era en Jaume Gil que es va convertir en el portaveu del PP. Al final, de les 10 coses a decidir, amb 9 estàvem tots d'acord i amb la que no, intentàvem arribar a un acord. Als plenaris pot ser hi havia un poc de confrontació, però no gaire.

Quin ambient hi havia al poble? Era un ambient molt participatiu.

Algunes persones que formàveu aquelles llistes d'UM proveníeu de l'associacionisme local. Creus que l'Ajuntament va assumir tasques que fins llavors eren pròpies de les entitats locals? Sí, és veritat, l'Ajuntament sempre ho va assumint una mica. El poble ha de ser viu i a vegades l'Ajuntament ha d'anar gestionant coses per tal que no desapareguin. Com exemple el de l'ensaïmada de Sant Roquet que van començar dos bars i que si l'Ajuntament no hagués assumit, en uns anys hagués desaparegut. Són les entitats que s'han d'anar transformant i adaptant.

De la política local vas passar a la política autonòmica. Una altra lliga. Amb quina de les dues gestions et vas sentir més còmode? Sens dubte com a batle. Tenia molt clar el que havia de fer, el que volia fer i cap on havia d'anar. A la política autonòmica em van designar la Direcció General de Promoció Turística que no

havia pensat mai assumir, i em va costar molt encara que la meva formació acadèmica estàs relacionada amb el càrrec.

Quins motius et van empènyer a deixar la política local? A les eleccions de 2003 vaig decidir no encapçalar la llista. La gent m'animava a continuar, donada la bona feina i l'ambient que es respirava al poble. Ensumàvem que podíem aconseguir de nou la majoria absoluta. Però jo vaig considerar que havia de donar pas a una altra persona ja que, com he dit abans, el que més m'omplia era ajudar als ciutadans i la meva gran implicació també em va desgastar. La sort va ser que en aquell moment en Bernat Bauçà volgués agafar el relleu.

A les darreres eleccions de 2023, el PI (partit hereu d'UM) va pactar amb el PP. Aquest no ha estat el primer pacte entre aquests dos partits. A les eleccions de 1991 PP-UM ja havien fet coalició. Aquest darrer pacte de 2023 va evitar que MÉS (partit hereu del PSM), que havia guanyat les eleccions, formàs equip de govern i fos el primer consistori d'esquerres a Porreres. Quina opinió et mereix aquest pacte? Al meu parer, MÉS es va equivocar. Va treure uns resultats extraordinaris, però passada l'eufòria normal del primer dia t'has de seure i analitzar bé els resultats. Els números eren molt ajustats i llavors, pens que la primera oferta de MÉS s'havia d'haver basat amb una batlia compartida, si tant vols amb més temps de batlia per a MÉS. D'aquesta manera, els ho hagués posat més difícil. Llavors, passà el que passà i els altres dos jugaren les seves cartes.

Creus que els pactes entre partits beneficien als ciutadans o que hauria de governar la llista més votada? Beneficien als ciutadans. Jo no hauria estat batle si no hagués estat pel pacte amb la coalició d'esquerres. Vaig governar durant dues legislatures i a la segona no tenia necessitat de pactar. Així i tot, pens que és més important a nivell autonòmic i estatal que no a nivell local.

Ha canviat la manera de fer política en aquests darrers 25 anys? Sí. Més que la manera de fer política diria que ha canviat molt el poble. Nosaltres coneixíem tota la gent, sabíem qui ens votava i qui no. Ara hi ha molta gent nouvinguda que ha canviat la fisonomia de la vila. Les xarxes socials també han provocat un canvi, de fet no sé si ara sabia governar havent d'estar pendent cada minut de les xarxes.

I el tarannà dialogant dels polítics? No crec que hagi canviat. Sobretot, la confrontació surt, tant ara com abans, quan un partit polític per destacar es vol assignar un mèrit en exclusiva. Un exemple el tenim amb el tema

de l'IES Porreres. La necessitat de tenir un institut a Porreres era anterior a la nostra entrada a l'Ajuntament. Anys abans, mentre en Pep Roig estava a la batlia, ja hi havia hagut una comissió formada per persones de les associacions de mares i pares, l'Agrupació Cultural, jo mateix en representació del Club d'Esplai, etcètera. Aquesta, a través de l'Ajuntament, feu arribar la petició a la Conselleria, la qual no fou acceptada. A les eleccions de 1999, en Sebastià Melià acceptà formar part de les nostres llistes amb l'única condició que aconseguir l'institut fos de màxima prioritat. Pensava que el poble necessitava un canvi i que part d'aquest canvi es podia aconseguir amb el nou centre educatiu. Jo tenia clar que era una necessitat bàsica, però no veia possibilitat d'aconseguir-ho, donades les passes anteriors fallides, però li vaig dir que sí, que si entràvem en Sebastià seria el regidor d'educació i l'institut seria la nostra màxima prioritat. Passà que tot ens va venir de cara, en el sentit que, a Porreres nosaltres teníem el pacte amb el PSM, i a la Conselleria d'Educació va entrar el PSM, amb persones com en Joan Melià i en Tomàs Martínez que feren molt al respecte. Es va acceptar la petició, però el Conseller va deixar clar que, un institut al poble tendria sentit si s'aconseguia traslladar l'alumnat de secundària de Montuïri i Vilafranca a Porreres i que ell no podia obligar a un batle del seu partit polític, el de Vilafranca en aquest cas, a traslladar els alumnes a Porreres si no hi estava d'acord. En aquell moment, sortí la convocatòria per l'escola d'adults del Pla de Mallorca, i tant Vilafranca com Porreres ens hi presentàrem. Teòricament l'adjudicació d'aquest servei era per a nosaltres ja que Vilafranca tenia molts d'altres serveis com el PAC i la Guardia Civil. Com Ajuntament, negociàrem amb Vilafranca el fet que Porreres renunciaria a l'escola d'adults, però a canvi el seu alumnat de secundària havia de venir a Porreres. Llavors, el PSM s'ho va atribuir com a mèrit exclusiu i realment és de tots, inclús de l'oposició. Fou una suma de molts d'esforços.

Com veus la política municipal d'ara? Segueixen els plens? No gaire. Ni la política ni el món de l'associacionisme que tant m'agrada. No segueix els plens, però sí els comentaris. Si des de l'Ajuntament em demanen opinió la don, però no duc cap iniciativa ni estic al capdavant de res.

Quines consideres que són les necessitats actuals de Porreres? Viure a foravila, fer feina fora de Porreres, prioritzar el fet d'estar amb la família i el meu fill fa que no pugui participar de forma activa en el dia a dia del poble. Per tant, desconec les necessitats.

T'agradaria tornar a la política municipal? No. Al món de la política no, però sí que pot ser, quan el meu fill sigui més gran, torni a entrar en el món de l'associacionisme.

SABEU QUE...

Redacció

...el Papa s'ha mort? Però ja *Habemus Papam* una altra vegada!

...no anàvem errats amb el tema de la piscina? Ja fa pràcticament tres mesos que està tancada i no hi ha senyals d'obertura.

...l'IES Porreres ha passat per xapa i pintura? Pareix nou de trinquets!

...cada vegada que plou la part baixa del poble s'inunda d'aigües fecals?

...fins i tot el pavelló s'umpla d'aigües brutes si plou?

...hi ha una nova associació a Porreres? Es diu Es Saïm i han agafat el color taronja per a la camiseta, amb això només esperam que l'ensaïmada enguany sigui d'albercocs!

...encara esperam que treguin les bosses pels enderrocs que tant varen promocionar?

...la recollida de brossa a molts punts del poble és deficient?

...tota la Península va viure una apagada elèctrica? Les Balears, Canàries, Ceuta i Melilla ens vam salvar. Mem si serà que tenim bo!

...molts de migdies hi ha un cotxe de la policia local de Porreres que està estacionat davant el restaurant "Ses Jardines" del municipi veí de Montuiri?

...al berenar de la festa de Monti-sion l'exregidor del PSOE també hi va ser convidat? No sabíem que encara estàs dins l'Ajuntament!

...a l'equip de govern no els basten els guiris que hi ha per Porreres, encara en volen més, per això promocionen el poble? Aviat serà com Santanyí i no hi haurà espai per als porrerencs.

...la gent que va en patinet elèctric fa el que vol? Van amunt i avall sense respectar la velocitat, sense casc, direcció prohibida...

...l'ensaïmada la duim els porrerencs? Que cada un dugui la seva.

...han posat un aparcament per ambulàncies davant el centre de dia? Sembla que volen fer veure que obrirà aviat.

...els "Sabeu que" fa anys que són el mateix? Les coses no milloren.

COSES DE DONES

Caterina Oliver Riera - Càritas Porreres

El divendres, dia 14 de març, Set i mig Teatre va representar l'obra *Coses de dones* a l'Auditori Municipal de Porreres, una adaptació de textos de *Dones* de la mestra, escriptora, periodista i política alcoiana Isabel-Clara Simó. Aquesta activitat va ser possible gràcies a la bona predisposició i organització per part de l'Agrupació Cultural i Veus Feministes, amb la col·laboració de l'Ajuntament. La seva recaptació es va destinar a l'entitat local de Càritas.

En l'actualitat Càritas_Porreres, amb el suport de l'Església de Nostra Senyora de la Consolació i la col·laboració i supervisió dels Serveis Socials de l'Ajuntament, té en marxa quatre iniciatives a fi de donar suport econòmic, social i cultural a veïnats i veïnades del nostre poble que per algun motiu necessiten assistència.

Els nostres projectes: recollida, condicionament i selecció d'objectes, llibres, jocs, joguets, mobles i roba de segona mà; botigues, classes de català i tallers dona, giren al voltant del programa essencial que és el de proporcionar aliments i productes bàsics de la llar, a més de donar cobertures puntuals, si ve al cas, com pugui ser el fet de contribuir en les despeses de lloguers d'habitatges, subministraments energètics, medicaments, activitats i materials escolars i extraescolars, etc.

A hores d'ara les ajudes arriben a 28 famílies, que representen un total de 84 persones, entre les quals

hi ha 34 menors. No podem oblidar algunes notícies que hem llegit a diferents mitjans de comunicació: Porreres és un dels pobles on hi ha o hi ha hagut una de les taxes més elevades de pobresa infantil i per a nosaltres és una important proposta que la recaptació de l'obra de teatre s'hagi destinat al nostre organisme, a fi de poder ajudar a minimitzar aquestes adversitats.

El fet que la representació es va programar en el conjunt d'activitats que es realitzaren al voltant del *Dia de la Dona*, ens va induir a seleccionar les famílies, que estan sota el nostre aixopluc, que tenen un perfil especialment femení, que possiblement siguin les més vulnerables. Per això hem valorat que les **llars encapçalades per una dona sola amb infants al seu càrrec** siguin les destinatàries d'aquesta ajuda. En aquests moments en tenim set, amb quinze menors amb una situació delicada. Les causes corresponen a diferents motius, però totes elles tenen un denominador comú, que és el fet que la figura paterna eludeixi les seves obligacions educatives i/o econòmiques, ambdós en la majoria dels casos.

Es van recaptar un total de 661 euros, per la qual cosa volem donar les gràcies a tota la gent que ho feu possible, als organitzadors, als col·laboradors, a la companyia de teatre, al públic i altres persones que feren la donació, encara que no hi varen poder assistir.

50È ANIVERSARI DE L'AGRUPACIÓ AIRES DE MONTI-SION

Aires de Monti-sion

En aquest any 2025 no poden faltar unes paraules escrites a la revista de cultura i divulgació del nostre poble per a deixar constància de la fita assolida per l'agrupació Aires de Monti-sion: el 50è aniversari de la seva fundació.

Era el dia de la festa de Monti-sion de l'any 1974 quan la banda de música, després de la missa, va sonar unes quantes peces del seu repertori, entre elles, una jota i un bolero. Una vegada acabada l'actuació, el primer tinent de batle, Bartomeu Barceló Picornell *Porret*, es va dirigir al director de la banda, Jordi Rosselló, i li va prometre que a la propera festa de Monti-sion es ballarien la jota i els boleros. Així ens ho contà Bartomeu *Porret* el dia que presentà la Mostra Folklòrica de l'agrupació l'any 2021, juntament amb Joana Mora. La promesa no va caure en terra i, quan faltaven uns mesos per a la festa de Monti-sion de l'any 1975, el Patronat de l'Escola de Música —sorgit per l'impuls i iniciativa de l'Agrupació Cultural— va començar a fer passes i així fou com acordaren amb Margalida Jaume Sorell, Jerònia Vaquer Font, Catalina Nicolau *de Can Ros* i Margalida Adrover *Sampoleta*, enteses i antigues balladores de ball de bot, que engrescarien els joves del municipi de Porreres per a apuntar-se a la nova agrupació.

El camí començà amb un grup de sonadors i balladors que, molt il·lusionats, iniciaren aquesta agradable aventura, una aventura amb uns objectius ben definits: la investigació, l'ensenyament i la divulgació dels balls, músiques, cançons i tonades de la nostra ruralia. Cap d'ells imaginava que any rere any, generació rere generació, l'agrupació aniria cobrant vida com una llavor que se sembra i que al cap d'un temps dona el seu fruit. Així doncs, a dia d'avui els volem agrair aquesta gran tasca feta i amb satisfacció poder dir que continuam teixint el seu camí. És un orgull per a l'agrupació comptar amb més de quaranta membres i amb una escola de ball d'un centenar de persones d'edats molt variades.

Per a celebrar la fita, el dia de la festa de Monti-sion d'enguany, comptarem amb la col·laboració de dues entitats porrerenques també de gran prestigi que, juntament amb els músics i balladores dels Aires de Monti-sion, varen fer de la mostra un moment per al record per al poble de Porreres. Però no només això ho va fer especial. La junta de l'agrupació va voler tenir unes paraules d'agraïment a un seguit de membres que actualment i després de tants d'anys segueixen formant part dels Aires de Monti-sion. Alguns des dels inicis, alguns s'hi varen afegir més tard, però tots amb el mateix objectiu: gaudir de la música, el ball, la cultura i l'amistat. Així ho va dir la seva presidenta, Xisca Garí:

«Volem agrair la feina incansable, la constància i dedicació que aquests membres han tengut durant tants d'anys per l'agrupació. Perquè qui més qui manco aquí present sap el temps i esforços que requereixen les agrupacions, un esforç, sovint, poc reconegut. També és gràcies a vosaltres i als que us segueixen que avui dia podem gaudir de totes les activitats que ofereixen els Aires de Monti-sion. Aquestes persones són Margalida Vaquer i Catalina Sastre, qui formen part dels Aires des de l'inici, i Agustí Garau, Bartomeu Barceló, Joan Ramon Xamena, Cati Margarita Gost i Margalida Bauçà, qui fa més de vint-i-cinc anys».

A més, es va informar que aquest any serà especial, ja que es duran a terme un conjunt d'activitats per a seguir celebrant la fita: la Mostra Folklòrica serà més especial i innovadora; també s'està preparant una exposició plena de sorpreses i, sense anar més lluny, dia 6 de juny, al santuari de Monti-sion, es durà a terme una trobada d'antics i actuals membres de l'agrupació a la qual, tothom qui ho ha estat o ho és, hi està convidat.

Per a acabar, volem recordar les paraules d'Emili Darder: "Només la cultura fa ciutadans lliures". Per molts anys més de cultura i d'Aires de Monti-sion!

LA PRIMERA DONA CUCULLA DE PORRERES

Catalina Maria Garí Blanch

Les coses vistes des d'una perspectiva actual sempre solen semblar més fàcils del que eren abans. I diem això perquè un fet tan simple com el que és sortir vestida de cuculla a les processons de Setmana Santa, fa cinquanta anys no era tan fàcil.

Maria Servera Sitjar va néixer a Porreres l'any 1962 i des de petita la seva família havia estat vinculada amb la confraria de la Santa Faç. El seu pare, Joan Servera Moll, havia estat molts anys el bon Jesús que el Dijous Sant porta la creu i els Divendres anava baix del pas de la Verònica per a dirigir-lo, juntament amb els germans Miquel i Joan Casas de can Betzo.

Corria l'any 1976 o 1977, no ho recorda amb exactitud, na Maria tenia catorze o quinze anys, i segurament per la tasca i la participació activa dins la confraria que desenvolupaven els seus familiars, na Maria va tenir la il·lusió de ser cuculla i sortir a les processons del seu poble. Per aquest fet, la seva mare i ella van anar a parlar amb el que per llavors era rector de Porreres, Pere Torres Siquier, per a demanar-li permís per a poder sortir. La resposta del rector va ser contundent: «les dones no poden ser cuculles».

Na Maria i la seva mare van sortir de la rectoria i es van dirigir cap a la cafeteria que regentaven. Era el bar de Can Mollet que es trobava ben davant el cine de Can Boterí, al carrer de l'Almoina (actualment Pub es Farolet). Aquest «era un bar de fadrins més aviat majors. En Pedro Ponset, en Miquel Xima, en Sion Molino, en Toni Guia [és bo recordar que Toni Rosselló Verger Guia, era un dels responsables de la confraria de la Sant Faç] eren clients molt habituals. En aquells temps els bars eren molt familiars i no saltres dues els vàrem comentar la feta».

Aquells homes, veient les ganes que tenia na Maria de poder ser cuculla, van trobar que l'havien d'ajudar a poder complir aquella il·lusió. I així va ser: «vaig sortir amb el vestit den Miquel Xima, ell va sortir el Dijous i jo el Divendres, ja que la volta era més curta».

Però les coses no van ser tan fàcils. Van haver

Divendres Sant (anys 60-70). L'escolà Miquel Gil acompanya les cuculles de la Parròquia. Fotografia cedida per Bartomeu Garí Salleras.

d'idear un pla perquè ella pogués sortir sense que la gent ho sabés —no hem d'oblidar que no tenien permís del rector.

Heu de saber que la major part dels confreres de la Santa Faç el Dijous Sant anaven a desvestir-se al Centro, a una sala del primer pis, i així ja tenien la roba allà per a la processó del divendres. Després de posar-se el vestit, es dirigien al pati parroquial i a la sagristia. Un cop finalitzava l'ofici, entraven encaperutxats dins l'església i començava la processó. Antany les cuculles no podien entrar sense la caperutxa. Aquell any, en Miquel Xima, el Dijous Sant, va tornar el vestit a casa seva perquè na Maria, l'endemà, se'l pogués posar.

«Em vaig vestir a can Joan Mestre Vila —amb el vestit de Miquel Xima—, ell va ser el meu protector, no deixava que ningú se m'acostés, i contestava totes les preguntes que els altres confreres curiosos em feien. Ell es va vestir al Centro».

Bartomeu Garí Salleras recorda perfectament aquell dia:

«Tot i que era ben petit, record aquest dia. Feia poc temps que era cuculla. Ma mare era modista i em va fer el vestit. Va comprar la roba a la botiga de Ca na Fustereta. La madona em va regalar una capsa grossa de mantes per a guardar-hi el vestit durant

l'any. Abans d'anar al Centro, m'acompanyaven a can Joan Vila, era un bon amic de la meua família. Sempre anava amb ell a les processons. A can Joan vaig veure la primera dona cuculla, na Maria. En Joan em digué: Tomeu, mutis».

Però no penseu que aquella cuculla que arribà al Centro vestida i amb la caperutxa ja posada no va despertar curiositat entre els homes que eren allà. Alguns dels majors coneixien la veritat, però els més joves, no. Aquest fou el cas de Bernat Mesquida *Gol-lona* que estava molt endarrer de saber qui era la persona que s'amagava davall la vestimenta. Només feia preguntes, «però el meu protector, ho va resoldre ben aviat: "és un cosí meu de Palma, au, no demanis pus!"».

En aquella època només hi havia tres confraries que sortien durant la Setmana Santa: eren la confraria de La Dolorosa —els confreres de la qual portaven uns vestits blancs amb una caperutxa de color morat que eren propietat de l'Església Parroquial, un tant diferents dels actuals—, la confraria de la Santa Faç i la confraria Verge de Monti-sion. «La Santa Faç era una mica més grossa perquè tenia més anys i la confraria Verge de Monti-sion eren unes vint cuculles, deu per banda, tot i ser poques formaven una comitiva ben avinguda».

«I així va ser com, durant dos anys, vaig poder ser cuculla els Divendres Sant sent dona, quan encara no estava permès. Després em vaig casar i vàrem anar a viure a Barcelona i per les festes de Pasqua normalment no era aquí i, evidentment, no hi sortia».

Quan varen tornar, ja era una situació normal en què les dones podien sortir vestides de cuculla a les

processons i podien arribar a l'església amb la cara al descobert, no com na Maria que havia hagut d'anar d'incògnit per a poder-ho ser.

«La meua filla Magdalena ja havia nascut i les coses havien canviat molt, ja podíem sortir de cuculles! Vaig fer-me un vestit per a mi i un per a cada un dels meus fills, na Magdalena i en Joan Miquel. També en vaig cosir un per a la meua germana Cati. Des del moment que vàrem tornar, sempre hem estat vinculats a la confraria, de fet, vàrem treballar perquè hi hagués un ordre en els vestits, els fanals... Molta gent tenia vestits antics i anaven de qualsevol manera —capes curtes, fanals que no s'encenien...— i entre tots vàrem intentar millorar aquesta situació. Pens que ho vàrem aconseguir».

«Per cert, no he arribat a saber mai si va arribar a orelles del rector que havia sortit una dona vestida de cuculla d'amagat i sense el seu permís».

Aturem-nos a pensar quina seria la quantitat de persones que hi hauria dins l'església els moments abans de sortir les diverses processons si encara no haguessin donat permís per a què les dones poguessin formar part de la comitiva de penitents. Seria trist...

LLG FUSTERIA
LLITERAS GARI
Portes i Cuines fetes a mida
C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuïri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

L'Escrivania
cafeteria • restaurant
Can Parri
botipa

PERE SAMPOL MAS, UNA VIDA DEDICADA A MALLORCA

Assemblea local de MÉS per Porreres

Aquest passat 25 d'abril ens va deixar el polític mallorquinista i d'esquerres Pere Sampol Mas, montuïrer de naixença i de vida. No farem recompte aquí de la seva trajectòria política, ja que altres veus se'n van fer ressò de manera extensa. Només destacarem que ha estat una persona imprescindible per Mallorca, una terra que ha estimat profundament, tal com ho ha demostrat amb fets i amb paraules; imprescindible per la nostra cultura i la nostra llengua, per aquest nostre petit

país insular i el seu territori cobejat pels especuladors d'aquí i d'allà i per la seva forta convicció en la necessitat d'aconseguir una societat més justa i igualitària.

Mallorca no conservaria part de la seva identitat sense la feina constant i rigorosa de persones com Pere Sampol, seria molt més terra de ningú, molt més insubstantial, mediocre i frívola. Ell mai va abandonar, ni es va deixar seduir pel poder, pels poderosos o per l'èxit i la fama. Afable, discret, intel·ligent, de ferma formació política i cultural. Bon orador: paraules entenedores i properes, conceptes clars i fecunds.

Volem destacar també la seva vinculació amb Porreres, poble que freqüentava i que coneixia, on feia gestions i compres quotidianes, com altres montuïrers. Des de l'agrupació local de MÉS, especialment volem agrair-li la seva mirada atenta i la seva escolta activa cap a nosaltres, sempre ens hem sentit aixoplugats en moments difícils, de desànim o de dificultats, ben assessorats i encoratjats. Ha estat un plaer comptar amb la seva experiència i amb la seva presència per anar descabdellant el nostre projecte polític per Porreres.

En Pere ens deixa un llegat del qual no podem prescindir: viure, pensar i alimentar Mallorca des de la intel·ligència i des de l'amor, amb coratge i constància. Encara que hi hagi moments difícils, no podem deixar de treballar dia a dia per una Mallorca sostenible per llengua i cultura, pel territori i per una societat justa i igualitària.

Barbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER

FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Molí de N'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

ENTRETENIMENT

Abril Guerrero Alcina, Paula Obrador Moll,
Francina Tortella Barceló i Margalida Xamena Gost

TEST PER A SABER QUIN TIPUS DE PERSONA DE POBLE ETS!

1. Quan arriben les festes de Sant Roc, tu...

- A. Tens controlat quin dia hi ha ball de bot, el concert de la filharmònica o el de Monti-sion, el sopar solidari, etc.
- B. Ajudes a preparar alguna activitat fent de voluntari o amb alguna entitat.
- C. Saps tot el programa perquè te'l diuen pertot arreu.
- D. Vas al concert de la Filharmònica i a veure els gegants sí o sí.
- E. Si hi vas, és perquè qualcú t'hi ha fet anar.

2. Què faries un dissabte horabaixa a Porreres?

- A. Anar a plaça per fer el cafè i a mirar qui hi ha.
- B. Anar a entrenament o ajudar a muntar alguna activitat cultural.
- C. Passar a saludar tothom i acabar enredat a qualche lloc.
- D. Assajar amb la banda o amb l'agrupació de ball de bot.
- E. Fer una volta o quedar a ca teva.

3. De les següents entitats, de quina et faria més ganes formar part/de quina formes part?

- A. Cap en concret, però sempre t'apuntes a les festes.
- B. Futbol, bàsquet, atletisme, Agrupació Cultural.
- C. Formaria part de qualsevol.
- D. L'Estol Porrerenc, els Aires de Monti-sion o la Filharmònica Porrerenca.
- E. No em fa ganes apuntar-me a cap.

4. En una festa a plaça, on et trobarien?

- A. Ballant o ben davant l'escenari.
- B. Servint begudes o ajudant a recollir cadires.
- C. Saludant i fent cas a tothom.
- D. Comentant el concert de la banda o la mostra de ball de bot amb algú.
- E. Per un racó, mirant i tranquil.

5. Quin tipus d'actes et criden més l'atenció?

- A. Els concerts i el correfoc.
- B. Els que impliquen moure el cos o fer feina amb altra gent.
- C. Els que t'hi trobes gent. És igual de què sigui.
- D. Concerts de música, dansa tradicional, exposicions, xerrades.
- E. Pocs, prefereixes activitats més discretes o solitàries.

6. En el WhatsApp de la classe/poble/grup tu...

- A. Anuncies el pròxim concert o festa.
- B. Proposes fer una activitat o apuntar-se a una cursa.
- C. Poses un emoji a cada missatge.
- D. Reenvies informació de concerts, obres o concursos.
- E. Mai hi escrius, però ho llegeixes tot.

7. Si poguessis participar en un acte de Sant Roc triaries...

- A. Fer de dimoni o sortir al concert de vespre.
- B. Organitzar o córrer la cursa popular.
- C. Pujar a l'escenari amb la colla i fer el ridícul ben a gust.
- D. Tocar amb la banda o ballar ball de bot.
- E. No sortir, però potser fer fotos de lluny.

8. Quan ve gent de fora a Porreres, tu els recomanes...

- A. Viure les festes de Sant Roc.
- B. Fer una ruta a peu pels afores del poble, com per exemple anar a Monti-sion.
- C. Anar a plaça, que sempre hi passen coses.
- D. Visitar el museu, l'església i anar a veure un concert de la banda.
- E. El silenci i la calma dels voltants.

9. Què et fa sentir més orgullós de ser porrerenc/a?

- A. La vida social i les festes.
- B. L'esperit col·laborador del poble.
- C. El fet que tothom es coneix.
- D. La riquesa cultural i musical.
- E. El ritme tranquil i la discreció del poble.

10. Quina d'aquestes frases dius més sovint?

- A. "Idò dissabte a plaça!".
- B. "Necessitam més gent per ajudar!".
- C. "Com va, tot bé?" (i xerres mitja hora més).
- D. "Avui tenc assaig, no puc venir".
- E. "No som gaire de sortir, però gràcies per avisar-me".

RESULTATS

1-Majoritàriament A - Sempre ets a plaça:

Tothom sap on trobar-te: vius el poble des de la vida social i festiva.

2-Majoritàriament B - Ets participatiu i actiu:

Formen part del teu dia a dia l'esport, l'ajuda comunitària i la implicació en associacions o entitats.

3-Majoritàriament C - Ets el conegut de tothom:

No ets el protagonista, però sempre hi ets. Saludes tothom i caus bé a tot el poble. Ets la definició d'un bon veïnat.

4-Majoritàriament D - Ets una persona cultural:

T'emociones amb el so d'una xeremia, t'encanten les obres de teatre i gaudeixes d'un bon concert, en definitiva: mantens viva la cultura porrerenca.

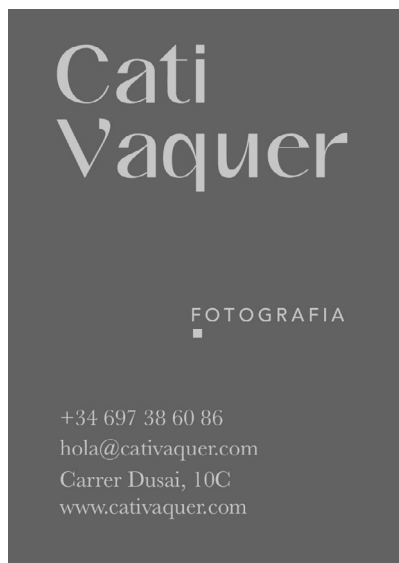
5-Majoritàriament E - El desapercebut:

T'estimes el poble, però a la teva manera. T'agrada viure'l amb calma, sense fer gaire renou. I això també és ben porrerenc.

L'ULL DE DARRERE L'OBJECTIU

Anna Barceló Escoda i Marga Barceló Sagreras

Na Cati Vaquer *de cas Practicant o de cas Missero* és la fotògrafa porrerenca de 29 anys que amb la seva càmera capta els moments i les històries més especials d'alguns dels nostres veïns. Ella defineix la fotografia no només com a feina, sinó com a manera de veure el món; per a ella, més que pitjar un botó, és capturar les emocions i els instants reals. Els seus familiars i amics se senten molt orgullosos perquè té èxit en una feina que li agrada i l'apassiona. Ara bé, na Cati té més passions a part de la fotografia: li agrada la mar, passejar per foravila, passar temps amb els seus, anar a córrer i meditar, activitat que li ha anat molt bé per a gestionar-se mentalment de cara al fet de ser autònoma.

Tot i que ara aquesta és la seva passió, en un principi no tenia clar a què es volia dedicar. Sabia que volia fer alguna carrera artística que li permetés ser ella mateixa, però no estava decidida per cap. Gràcies a l'orientadora de l'institut i al fet que el seu pare li regalés una càmera, es va decantar cap a aquesta professió.

Després del batxillerat, se'n va anar a Terrassa (Barcelona) a estudiar Fotografia i Creació Digital a la Universitat Politècnica de Catalunya. Ens conta que el primer any de carrera no li va ser di-

fícil —tot i les assignatures de matemàtiques i física— perquè el seu pare li havia aconsellat cursar el batxillerat tecnològic en lloc de l'artístic, encara que ella inicialment no estava massa convençuda de fer-lo.

Na Cati sempre ha estat una dona feineria i durant el grau es va passar els estius treballant a la farmàcia Sastre de Porreres. Un cop acabada la carrera, la varen contractar de fotògrafa per a un bateig que, posteriorment, li va obrir la porta a fer feina a una impremta de Campos, on havia de crear dissenys per a empreses i de camisetes, entre altres temes. En aquesta feina també hi va aprendre molt sobre estris fotogràfics i proveïdors mallorquins als quals poder comprar aquests materials.

Així com a altres persones, la Covid-19 va fer que perdés la feina a la impremta, però complint la il·lusió del seu pare i impulsada per la seva mare, va decidir obrir el seu propi estudi de fotografia. Ens explica que la seva família li va facilitar un espai per a fer-ho, malgrat que tot el material se'l va haver de finançar ella mateixa, la qual cosa va suposar una gran despesa.

En un principi, el volum de feina no era tan alt com ho és ara i hi havia alguns mesos bastant flui-

xos. Afortunadament, avui dia té feina tot l'any, tot i que destaca la temporada d'estiu i de Nadal. Na Cati ens confessa que la seva millor publicitat varen ser i són les xarxes socials i el boca a orella. D'aquesta manera la gent veu el seu material i sap quin estil de treball ofereix.

Una de les coses que li han resultat més complicades de la vida d'autònoma ha estat organitzar el temps i mantenir un horari fix, ja que al principi no sabia aturar i podia fer feina cada dia de la setmana. Això la va dur a plantejar-se deixar aquesta feina i dedicar-se a una altra cosa; sort que amb ajuda ha après a gestionar-se, a dedicar-se temps a ella mateixa i a descansar. Ara s'organitza amb dies de sessions, dies de passar factures, altres de retocar, etc.

A part de les sessions fotogràfiques, la porrerenca ha tret a lluir la seva part més artística amb projectes i exposicions com *Donàm, Jo, Venus* o *My Valentin*. La seva primera exposició, *Donàm*, va ser el 2020 a l'Espai Mallorca de Barcelona i més tard es va exhibir a Porreres, on va causar sensació. El projecte *Jo, Venus* la va marcar especialment per la gran participació de dones de totes les edats, les quals posteriorment li varen agrair el fet d'haver-les retratat amb tanta bellesa i sensibilitat. Aquests treballs són el que més la inspiren en la seva professió; parteix d'idees que li agraden, les va teixint fins a formar-les i després mira com representar-les a través de la fotografia, convertint-les amb obres plenes de significat i sentiment.

Sobre la professió de fotògrafa, creu que està més valorada que fa uns anys: moltes persones volen tenir fotografies de qualitat, tot i poder-les fer amb el mòbil. Així i tot, no ha estat un camí fàcil, ja que va començar molt jove i hi havia gent que no confiava en la seva professionalitat. No obstant això, transformant les males experiències en aprenentatges, creix dia a dia com a professional.

Na Cati pensa que, malgrat tenir estudis i molta tècnica, un artista ho és de naixement; s'ha de tenir bon ull per a captar l'essència de les coses. El que més li agrada del seu ofici és fer que la gent se senti bé, crear records que duraran per sempre i veure la reacció i emoció de quan veuen les fotografies. El que ella canviaria, si pogués, és la percepció sobre els oficis artístics, ja que algunes persones no els

consideren professions serioses. De cara al futur, vol continuar creixent en els seus projectes i fer més exposicions, dedicar-se més a la seva part artística.

Per acabar, aconsella a tots els joves que es vulguin dedicar a aquesta feina que no esperin tenir-ho tot controlat, que comencin, s'equivoquin i demanin. En definitiva, que no tinguin por de mostrar-se, segur que tendran una oportunitat per a connectar amb algú. Darrere cada fotografia hi ha una història.

Un dels lemes de na Cati és: "els petits moments són els que fan gran la vida". Aquesta frase ens convida a reflexionar sobre el fet que cal gaudir de cada moment per senzill que sigui; i si aquest petit moment té la sort de quedar retratat, es pot fer més perdurable. No sabem com es veurà en un futur aquesta fotografia, potser evocarà alegria, orgull, tristesa o enyorança; però el que sí que sabem és que sempre es tendrà a mà per a confirmar que aquell instant ha existit i que el podem recordar totes les vegades que vulguem.

Una curiositat

Na Cati ens conta que la seva mare no donava ni un duro per aquesta professió, no s'imaginava que tendria l'èxit que té a dia d'avui. Va ser el seu pare que la va animar a estudiar el que ella volgués i que ja es veuria què passa en un futur.

Una anècdota

L'exposició *Donàm* de l'estiu de 2020 a Porreres la va promocionar Rosa Blanca. En el context de la pandèmia i de restriccions, hi varen assistir més persones de les que estava permès, això va ocasionar que la Guàrdia Civil anés a cridar l'atenció. Ens explica que hi havia tanta gent que només faltava la música per parèixer una festa.

MONSERRAT I MALLORCA

Maria Barceló Crespi i Maria Antònia Nicolau Rosselló

Enguany hom celebra el mil·lenari del monestir de Montserrat.¹ A la muntanya, abans, ja hi havia hagut algunes experiències monàstiques, però la que assolí empenya va ser la fundació de l'abat Oliba el 1025.

Oliba, monjo benedictí, endemés va ser abat de Sant Miquel de Cuixà, de Santa Maria de Ripoll, de Sant Martí del Canigó i bisbe de Vic.

Ben aviat la influència montserratina es va estendre arreu dels comtats catalans i, més tard, per la Catalunya Nova, és a dir, les terres conquerides als andalusins (actuals províncies de Tarragona i Lleida).

Tot just després de la conquesta de Mallorca per part del rei Jaume I el 1229, arribà a l'illa la devoció a la Moreneta.² La gent de Mallorca durant segles ha expressat la seva devoció a la Mare de Déu de Lluç, però també a la Mare de Déu de Montserrat.³ La primera és la patrona de Mallorca i la segona ho és de Catalunya. Mostra d'això són els molts llegats pietosos a favor de Lluç i Montserrat contemplats en els testaments de mallorquins i mallorquines d'antany.⁴

A Ciutat, hi ha el carrer de Montserrat, al barri de la Calatrava. En dit carrer s'instal·là la posada que acollia els monjos quan es desplaçaven a Mallorca per a recaptar almoines. Entre els plats de captiri o baces per a almoinar que es guardaven en aquesta posada es trobava un bací d'argent que una devota de Porreres manà obrar.

De la devoció a la Mare de Déu de Montserrat, a Porreres, se'n tenen mostres documentades a inicis de l'edat moderna tot i que segur que n'hi hagué abans. A tall d'exemple:

A la relació de bens de l'inventari de Bernat Baulenes, notari, escripturat el dia 18 de febrer de 1516 per Jaume Pujals, també notari, consta que a l'entrada del seu alberg hi havia «hun imatge de Nostra Dona de Monserrat, de paper».⁵

El 20 de novembre de 1561 Miquel Barceló, pare, en el seu testament destinava 12 diners al bací de la Verge Maria de Montserrat i al de la Verge Maria de Lluç.⁶

El 15 de juliol de 1596 morí la senyora Marianna Frígola. Havia indicat que volia que fossin celebrades diverses misses per a la seva ànima i entre elles una a Santa Maria de Montserrat.⁷

A l'oratori de la Creu es conserva una imatge de la Moreneta la qual abans era venerada a l'església parroquial, donació de la terciària franciscana Montserrat Mesquida Lliteres (1878-1956).

Montserrat i Mallorca al llarg dels anys han mantingut una estreta relació i en temps més recents, sobretot, pel que fa a la formació litúrgica i al cant gregorià. Alhora, cal destacar la presència de monjos mallorquins a la comunitat benedictina de Montserrat. S'han d'esmentar el monjos Benet Colombàs Llull, historiador de l'Església i del monaquisme, Josep Massot i Muntaner, reconegut pels seus estudis sobre la Guerra Civil a Mallorca i també Antoni Pou Muntaner, especialista en Teologia bíblica, entre d'altres.

A Montserrat sempre hi ha hagut un gran compromís per la llengua catalana. Aquest tret forma part del carisma montserratí juntament amb la seva influència per la defensa dels drets humans.

NOTES BIBLIOGRÀFIQUES

1 Quan un monestir és molt rellevant se'l coneix com abadia. És el cas de Montserrat.

2 ROSSELLÓ VAQUER, Ramon: *Mallorca i Montserrat. Notes històriques (segles XIII-XVI)*, Palma, 1984. LLABRÉS I SANS, Jordi: "La presència montserratina a Mallorca", BSAL, 80, 2024, p. 79-92.

3 AMENGUAL I BATLE, Josep: "Lluc i Montserrat. Paral·lelismes entre dos santuaris", Lluc, 798,

1997, p. 24-31.

4 BARCELÓ CRESPI, Maria: *Davant la mort. Els rituals medievals a la Ciutat de Mallorca (segle XV)*, Palma, 2019, p. 157-160.

5 ARM Prot. P-561, f. 579v.

MUNAR OLIVER, Gaspar; ROSSELLÓ VAQUER, Ramon: *Història de Porreres (Des dels temps prehistòrics fins al segle XVI)*, volum primer, Porreres, 1977, p. 215.

6 ARM, Prot. C-432 o 424 (no indica quin), 95v.

ROSELLÓ VAQUER, Ramon: *Noticiari de Porreres (segles XI-II-XVI)*, Porreres, 2001, 54.

ROSELLÓ VAQUER, Ramon: *Noticiari de Porreres (recull de notes i articles esparsos)*, Felanitx, 2020, 7.

7 APP, Llibre de Difunts (no indica llibre ni foli).

Ramon ROSSELLÓ VAQUER: *Noticiari de Porreres (segles XVI-XX)*, Porreres, 2005, 78.

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

EL LLUM D'OLI TAMBÉ ÉS VOSTRE

T'agradaria veure publicada la teva opinió al *Llum d'Oli*? Tens alguna queixa, suggeriment o proposta? Vols col·laborar amb nosaltres? Ara pots fer-ho a través de l'adreça llumdoliporreres@gmail.com, o en persona quan ens topis pel carrer!

Si t'interessa, pots consultar els números anteriors en format digital a l'apartat «*Llum d'Oli*» de la nostra web www.agrupaciocultural.porreres.cat

Volem ser la veu del poble! El *Llum d'Oli* és cosa de tothom!

**Escaneja el QR
per accedir al
formulari!**

UN ÀTIC DE RETAULE DEDICAT A LA MARE DE DÉU DE LA LLUM UNA ADVOCACIÓ MARIANA DE PORRERES OBLIDADA

Andreu G. Veny Miró

Gravat devocional amb la representació iconogràfica originària de la Mare de Déu de la Llum. (Figura 1)

Al mur lateral esquerre de la capella de sant Sebastià de l'església parroquial trobam un àtic de retaule barroc daurat, de forma mixtilínia i amb decoració rococó, el qual conté una pintura a l'oli que representa la Mare de Déu de la Llum.

El conjunt és del segle XVIII, té unes mesures aproximades de 115 x 85 cm, fou mutilat per la part de baix i no sabem la seva procedència, tot i que cal apuntar la possibilitat que podria procedir d'una església de la Companyia de Jesús.

La Mare de Déu de la Llum és una advocació que sorgí a Palerm, el 1722, sota la protecció dels jesuïtes, a partir d'una visió mística (fig. 1). La devoció es va estendre ràpidament pel fet que fou proclamada patrona de les missions i es va introduir a Espanya sota el regnat de Ferran VI (1746-1759). L'advocació va tenir controvèrsies teològiques i va ser prohibida pel papa Benet XIV. Aquesta censura va ser publicada el 5 de juny de 1770: «[...]

proceder al recogimiento de Novenas, estampas y medallas de la Madre SSma, de la Luz». El 25 de juliol va ser publicat pel bisbe de Mallorca: «igual prohibición [...] todo lo cual había sido condenado por la Sagrada Congregación del Índice» (TER-RASSA, 1967, 565).

La disputa romania en el fet que a la iconografia institucionalitzada es representava la Mare de Déu sostenint un home el qual té l'ànima a punt de ser engolida per un leviatan —monstre marí diabòlic que ja surt a l'Antic Testament— i es defensava que santa Maria no pot treure ànimes de l'abisme, sinó que només pot intercedir davant el seu fill Jesucrist perquè les salvi (LLABRÉS 2023, 66-68).

Aquesta controvèrsia i prohibició papal feu que algunes de les pintures que ja rebien culte es reconvertissin amb altres advocacions on només hi figuràs la representació de la Verge amb un fons neutre o amb una iconografia complementària. Tanmateix la prohibició fou relativa i es varen fer els ulls grossos si es mutilava la iconografia original. A Mallorca la trobam representada de les tres formes:

Transvestida la trobam a la predel·la d'un retaule rococó de temàtica jesuítica a la sagristia de l'església parroquial de Sant Jordi —readaptada com una Mare de Déu del Carme i acompanyada de sant Simó Stock; a la rectoria de Santa Eugènia, la van reajustar i representa santa Maria del Camí —amb raïm a les mans; a una predel·la de l'església parroquial de Sencelles, reconvertida amb una *Mater Immaculata* i acompanyada amb dos sants jesuïtes; a la sagristia de l'església parroquial de Lloseta, amb un ceptre amb la mà dreta —reestructurada com una *Mater Purissima*; a un àtic de retaule rococó a la sagristia de la parroquial de Muro, transformada amb una Mare de Déu del Carme i a una pintura al palau Episcopal reconfigurada com una Mare de Déu del Roser i acompanyada de santa Catalina Tomàs. Cas similar és una que trobam a una sala de l'església parroquial de Sant Jaume de Palma, a la qual se li va incorporar un rosari a la mà dreta i, a la part inferior de la pintura, una representació de la Mare de Déu de Lluc amb el pastor i el monjo prosternats.

Només amb la representació de la Verge, amb l'únic complement iconogràfic dels dos angelets que la coronen, la trobam a una predel·la d'un retaule de l'església de Sant Joan de Malta —que forma pendant amb una altra pintura de sants

jesuïtes—, a una pintura quadricular —a la qual hi ha dues representacions d'advocacions marianes més— i a l'església parroquial de Llucmajor —amb una filactèria muda a la part inferior, és a dir, preparat per a posar el títol d'una altra advocació mariana i que finalment no es feu— i que també és part d'un àtic de retaule mutilat el qual continua coronat amb l'al·legoria dels Sagrats Cors, devoció que també impulsaren ferm els jesuïtes.

Amb una iconografia complementària, tot eliminant la representació originària amb el diable o monstre marí i de l'ànima que penja de la mà dreta, només la trobam a Porreres que és el tema d'aquest article.

També era present en escultura a la predel·la de la capella de sant Josep de l'església jesuítica de Montesión de Ciutat (BLANCO 1948, 173), però el 1884 fou substituïda per una talla de sant Josep (OBRADOR 2011, 506), la qual no hem aconseguit localitzar.

No obstant això, aquesta enumeració és tan sols d'aquelles que hem aconseguit localitzar nosaltres, no és pas una llista tancada, ja que amb estudis posteriors es podria ampliar.

La pintura porrerenca (fig. 2) continua sent una Mare de Déu de la Llum, però amb una iconografia diferent a la censurada: conserva els colors blau i blanc de la indumentària de la marededéu i porta l'infant Jesús amb la mà esquerra —com totes les citades—, mentre que amb la mà dreta porta una filactèria muda entorcillada —que si hagués de portar quelcom escrit seria molt complicat poder-ho llegir. La coronació per dos àngels i que l'infant Jesús porti un cor amb la mà dreta i una flama de cor amb la mà esquerra es manté. Desapareix l'ànima salvada i el diable, així com també ho fa l'àngel que li ofereix una panera de cors inflamats. En canvi, incorpora dos conjunts de persones vestides de manera devuïtesca europea cosmopolita; el conjunt de l'esquerra, que sembla ser un matrimoni amb tres fills, i el de la dreta, que és compost per quatre adults i quatre infants. A més, l'infant Jesús tira flames a totes les persones de la part esquerra i, aquests, juntament amb els de la dreta, li ofereixen el cor inflammat, símbol de caritat i amor vers Déu.

Només unes proves de restauració ens podrien donar testimoni de si la pintura és original o si en un principi representava la iconografia que fou considerada herètica. Emperò si hagués estat repintada a sobre, tal vegada es podria veure una segona pinzellada diferent o inclús els personatges podrien anar vestits amb la indumentària pròpia

de Mallorca.

L'advocació de la Mare de Déu de la Llum a Porreres mai no ha tengut obreria i sembla que era totalment oblidada. No debades, amb aquest article som els primers que la documentam, i aquest és només un exemple més del ric patrimoni, quasi ignot, i amb curiositats concretes i específiques que tenim a les esglésies de Porreres, que els nostres avantpassats ens deixaren i que com hereus que en som, l'hem de fer valdre, saber conservar, protegir i divulgar.

FONTS CITADES

LLABRÉS I SANS, Jordi (2023). “La iconografia de Santa Maria del Camí. Des de la cadenera gòtica a la llum del raïm barroc”. A: *X Jornades d'Estudis Locals de Santa Maria del Camí*. Ajuntament de Santa Maria del Camí: 46-70.

OBRADOR VIDAL, Bernardo (2011). *450 años de historia, del Colegio de Montesión en Palma de Mallorca*. Tom 3. Palma: Asociación de Antiguos Alumnos de Montesión.

TERRASSA, Guillermo. A: CAMPANER Y FUERTES, Álvaro (1967) *Cronicón Mayoricense*. Palma: Imprenta Mossèn Alcover.

FOTOGRAFIA

Miquel À. Cabrer Sureda

Àtic de retaule rococó amb la pintura sobre tela de la Mare de Déu de la Llum de l'església parroquial de Porreres. (Figura 2)

ELS CANELOBRES PORRERENCS DE LA SEU

Guillem Joan Bareló Barceló

Els canelobres porrerencs de la seu. Imatge cedida per l'Arxiu Capitular de la Seu.

El bisbat de Pere Joan Campins ha passat a la història per la seva decisió de reformar la Catedral de Mallorca. La idea d'encomanar-la a Antoni Gaudí no va deixar indiferent ningú i l'allau de crítiques acabaria provocant que la reforma quedés inacabada.

Pere Joan Campins i Barceló, nascut a Palma el 14 de gener de 1859, va ser, a més, rector de la nostra vila entre 1887 i 1893. Posteriorment, el 4 de maig de 1898 iniciaria el seu Bisbat de Mallorca i Eivissa, càrrec que ostentaria fins que morí, l'any 1915. El 1903 s'iniciaria el seu projecte més ambiciós, en el qual els ferrers de Porreres tendrien un paper destacat.

Ja el 1877, Alexandre Rosselló, al seu llibre *La cuestión social en Mallorca*, destacava que els pagesos cercaven un jornal extra a les incipients indústries locals. De Porreres en destacava la maquinària agrícola. Si bé és cert que la fusta seguia sent un element molt utilitzat per a la fabricació d'eines i arades, es podria considerar ben prest una referència a la fama dels nostres ferrers.

La família de ferrers més antiga de la qual tenim referències és la dels *Frarins*. De fet, ells conserven un document de l'any 1725 que demostra que un avantpassat seu es dedicava ja a l'ofici del ferro. Les fonts orals ens expliquen que altres ferrers de la vila aprenien l'ofici al taller que tenien al carrer d'en Mago. El 1901 els *Boterins* fundaren el seu propi taller, mentre que Joan *Tudaposts* ja treballava al seu propi negoci quan els canelobres de la Seu foren forjats. El pare d'Agustí *Batxà*, Mateu, també va fundar la seva ferreria a principis de segle.

Entrant ja en la qüestió dels canelobres de la Seu, els ferros forjats a Porreres són els de les corones de les 12 columnes, coneguts com "trobiqueres". Les fonts ens indiquen que la feina fou encarregada a Sebastià Nicolau Fiol *Frari*. No obstant això, no va ser l'únic ferrer porrerenc que hi va treballar. Tant Andreu Nicolau, net de Sebastià, com Pilar Soler, neta de Joan Soler *Tudaposts*, confirmen que aquest últim també va forjar alguns dels ferros per als canelobres. A més, es donava la circumstància que Joan Soler i Andreu Nicolau eren família política.

**ELECTRICITAT
I FONTANERIA**

INSTAL·LACIONS I REPARACIONS
EN GENERAL

31 DE DESEMBRE, 3 - TEL. 666720032
07260 PORRERES

-DES DE L'ANY 1999-

- Fruites
- Verdures
- Fruits secs
- Productes ecològics

Tel.: 971 16 6771

C/ Agustí Font, 54 - Porreres

Les cites bibliogràfiques de què disposam foren publicades per Baltasar Coll i diuen així: «L'únic ferrer de la part forana, cridat per Gaudí, fou Sebastià Nicolau i Fiol, nadiu i veí de Porreres, fill d'Andreu, ferrer també. Sebastià, de mal nom *Frarí*, vingué possiblement per suggeriment del bisbe Campins qui, els anys 1887-1892, fou rector de la parròquia de la vila, on llavors hi havia altres cinc ferrers».

Posteriorment afegeix: «Anells o corones dels canelobres de les columnes. 1904. [...]Els dibuixà Gaudí la segona setmana de novembre i les feren en ferro diversos ferrers, entre ells, Sebastià Nicolau i Fiol, de Porreres[...]».

A l'Arxiu Capitular també han conservat una de les factures, si bé el fons on es troba no està acabat de catalogar. La transcripció del document és la següent: «Conte del trabai de ferré que Sebastián Nicolau ha fet per la Seu. Per se feina per fe dotze braques ... 255 pts. Per es ferro per gafes y retblom y dames gastos ... 55 pts. Suma... 310 pts.

Fotografia del taller dels Frarins

Fotografia del taller dels Tudaposts

Porreras 21 dbre 1904. Recibí. [signat] Sebastián Nicolau».

Fets com aquest fan pensar que la història dels ferrers de Porreres mereix ser contada: foren l'emblema de la vila bona part del segle xx. La seva perícia els feu mereixedors de deixar la seva empremta a la Seu. Posteriorment, amb la mecanització, esdevendrien emprenedors, innovadors i exportadors de maquinària per tot Mallorca, la Península i també a Europa.

NOTES

Arxiu Capitular de Mallorca (ACM): [referència provisional] Capsa Dep. 2-020, carpeta 004, document 82

COLL TOMÀS, Baltasar (2015). *Gaudí a la Seu de Mallorca. Els ferros forjats*. Palma, ed. Lleonard Muntaner.

ROSSELLÓ I PASTORS, Alexandre (1877): *La cuestión social en Mallorca*. Cita a través de ESCARTÍN BISBAL, Joana Maria (2001): *El quefer ocult. El mercat de treball de la dona contemporània (1870-1940)*. Palma, ed. Documenta Balear.

**Espai
clovella.**

**Centre
d'entrenament**

**Servei de
manteniment i
reparació de
bicicletes**

Ronda Porrera 3 D
Porreres
601 907 309
espaiaclovella@gmail.com

Val per
una sessió
d'entrenament

EL MILLOR HOMENATGE: RECORDAR LES SEVES ACCIONS, MANTENIR VIVES LES IDEES

Climent Tortella Garcies

Manifestació del primer de maig de 1935 que van dur a terme a la vila. Recuperada per Bartomeu Garí i Simó Tortella.

La memòria de les víctimes del franquisme i la possibilitat de fer-ne justícia està en perill. Els darrers mesos hem pogut observar diferents atacs cap a la memòria històrica: els intents de derogació de la llei de memòria democràtica al Parlament, les fotos esqueixades de les Roges del Molinar per part del president del Parlament, Gabriel Le Senne; l'enaltiment del franquisme per part de diputats de VOX, la censura política que ha patit la minisèrie dels Norrats... És en aquest context que es va dur a terme l'acte de record de les víctimes del franquisme al Racó de la Memòria el passat 12 d'abril.

Al final de l'acte el president de la comissió de memòria democràtica de l'ajuntament va pronunciar un discurs improvisat en el qual va donar les gràcies al Partit Popular per la seva participació i col·laboració. Aquestes paraules em van remoure i m'han fet reflexionar sobre el contingut dels actes de memòria i la despolitització d'aquesta.

En primer lloc, crec que és del tot inoportú agrair al PP la seva participació i dedicació en aquests actes. Malgrat que localment hagin pogut fer passes per a reparar les ferides del passat, a escala autonòmica i nacional són l'agent polític que està deixant les portes obertes a tombar totes les conquestes que s'han aconseguit en clau de memòria democràtica. Els fets són els fets i no podem donar les gràcies a un partit que, per una banda, s'aixeca prest un matí per

a muntar un acte i l'endemà cedeix a les pressions de l'extrema dreta i obri el debat per a derogar la llei de memòria democràtica.

En segon lloc, tots els actes que s'han fet per a recordar les víctimes del franquisme, reconèixer el seu patiment i donar veu a la repressió tan silenciada que van patir les famílies dels afusellats han estat útils i completament necessaris per a evitar que tota aquesta veritat quedés enterrada a les fosses i en el silenci de la por. En definitiva, han estat actes que han permès donar sentit a les paraules que va dir Pere Nicolau *Mianes* uns dies abans que se l'enduguessin per a afusellar-lo: «no us preocupeu, demà em mataran, però arribarà un dia que els morts enterrarem els vius». Si bé és cert tot l'anterior, crec que en els darrers anys s'ha donat una tendència a centrar l'atenció a recordar totes les persones que foren afusellades per la seva condició de víctimes de la repressió franquista deixant de banda, o en un segon pla, els motius pels quals els escamots falangistes els tenien al punt de mira.

En un moment en què s'està qüestionant tot el que donàvem per segur en clau de justícia i reparació, en un moment històric on les idees d'extrema dreta estan calant ben endins de la societat és més important que mai recordar i donar a conèixer totes les accions que van dur a terme els membres de la

comissió gestora del Front Popular en un passat que cada vegada s'assembla més al nostre present. En aquest sentit, el que venc a reivindicar és que clar que s'ha de donar veu al patiment dels afusellats abans de morir, a l'angoixa que patiren les seves famílies pel fet de no saber on eren, però també s'ha de reivindicar, per exemple, l'intent de Sebastià Ferrà *Carraixet* i Miquel Ximelis *Cotó* de crear una biblioteca municipal en un moment en què els senyors volien que tots els porquers i treballadors fossin analfabets. Clar que hem de donar a conèixer la cruel mort de Jaume Julià *Picarola*, tirat viu dins un pou de Son Lluís, però encara és més important recordar que els falangistes li donaren aquesta mort pel simple fet de ser membre d'Esquerra Republicana Balear de Porreres. De la mateixa manera que hem de recordar que al batle *Marió*, el vespre que el detengueren amb el seu germà Joan, el van obligar a rentar una pintada d'una falç i un martell del carrer Major mentre falangistes li propinaven una brutal pallissa i el matí següent se'ls enduen a Palma per a afusellar-los enmig d'una festa; tot aquest calvari,

perquè era el representant de la voluntat de canvi i transformació social del nostre poble.

Hi haurà qui dirà que això és polititzar la memòria, que en aquests temes hem de ser neutrals, que hem de deixar de banda bregues polítiques per a altres moments. Però com podem deixar de banda la política quan ens reunim cada abril al Racó de la Memòria on van morir més de cent persones per les seves conviccions polítiques? Com podem deixar de banda la política quan ens reunim cada agost al pati de Cals Hermanos on foren retinguts 15 porrerencs per a dur-los a matar a Manacor pel fet de ser militants de partits progressistes i comunistes? Potser és hora de tornar a posar al centre dels actes de memòria totes les accions que van dur a terme i les idees polítiques que defensaven els 31 porrerencs assassinats. Potser és hora de connectar els valors de transformació social d'aquells militants amb els reptes del present. Perquè la memòria històrica, a part de reparació i justícia, també és mantenir viva la lluita per una societat sense opressió ni explotació.

LA VERGE DE MONTI-SION

Andreu G. Veny Miró

A la festa de Monti-sion d'enguany poguérem gaudir del nou emplaçament a la clastra d'aquesta bella escultura que des de 2004 romanía a la cambra de les promeses.

Es tracta d'una talla de principis del segle XVI atribuïda a Juan de Salas que havia de representar la titular del santuari i que posteriorment fou mutilada expressament per haver estat llavorada amb els atributs capgirats.

Enhorabona als donats i a la parròquia per aquesta lloable iniciativa.

Tan de bo que la part superior d'una creu de terme que es guarda a la sagristia del mateix santuari tengués la mateixa sort!

ALLÒ QUE NO VAL RES

Joan Mesquida Sampol

Les persones tenim una certa capacitat d'inventiva que ens diferencia de la resta d'éssers vius. És cert que alguns ocells fan nius extraordinàriament ben construïts, però possiblement no han innovat gaire en segles. Els humans, en canvi, hem fet gratacels, soterrat trens o construït canals navegables que separen continents amb tècniques que hem anat millorant amb el temps. Ens aprofitam del que hi ha a la natura, però també cream coses que abans no existien, com els avions, els microones i alguns problemes nous, com els residus.

Segles enrere, el residu era allò que quedava després d'algun procés o tria (allò que és residual) i és a la nostra època quan l'empram sobretot per a referir-nos al que no val res i que tiram al fons. Tota activitat humana —i en això no ens diferenciam dels altres éssers vius— produeix residus, com ara les restes de menjar o el serradís que fa el fuster amb la seva activitat. Però la categoria dels residus és avui molt més ampla i en tenim de molt perillosos, com les piles o bateries, i altres que són un problema per la quantitat immensa que se'n genera.

Els envasos d'un sol ús són el cas paradigmàtic d'això darrer. Fa unes poques generacions, la gent anava a comprar el vi o la llet i portava els seus propis recipients o retornava els envasos de vidre perquè el fabricant els reutilitzés. Però tot començà a canviar als anys trenta del segle passat. Als Estats Units, algú va tenir la gran idea —allà sempre tot és gran— de vendre cervesa en llaunes. Es tractava d'un envàs barat i molt rendible per al fabricant i, per tal de convèncer el consumidor, la publicitat no només contava meravelles de com conservava les propietats de la cervesa, sinó que remarcava el fet de poder ser llançat a qualsevol lloc, sense més maldecaps. La llauna donava llibertat i al país dels ianquis això sempre ven.

L'èxit fou total i s'anà estenent a la gran majoria de begudes refrescants. Poc després es va inventar el plàstic, encara més versàtil i barat, i ja coneixem la història de la seva difusió pertot arreu. Menys d'un segle després, tenim un problema immens amb milions de tones d'envasos que s'acumulen per tot el món, però per als fabricants continua sent un sistema barat per a empaquetar i transportar coses. Afortunadament, han trobat una solució màgica: traslladar la responsabilitat al consumidor. S'ha acabat el parlar de llibertat. Ara el missatge és que el consumidor és

responsable del residu i llençar-lo a qualsevol lloc és un acte incívic. Els envasos ens ho recorden a les etiquetes, on s'indica a quin contenidor els hem de tirar i deixa ben clar que, si no ho feim, la culpa no és del fabricant sinó nostra.

Però no es tracta només d'envasos. La generació massiva de residus és un efecte directe del consumisme en el qual vivim instal·lats. Els humans continuem sent enginyosos i construïm coses, però avui l'activitat humana es troba sobretot orientada al consum. Tot es consumeix: productes, serveis o, fins i tot, la cultura. Ja no ens referim al cinema com el setè art, sinó com a "producte cultural". Però consumir vol dir actuar de manera que un objecte perdi allò que val, i que sorgeixi la necessitat de ser reemplaçat per un altre. Del que ja ha estat consumit, sigui un dinar o un viatge a Katmandú, només en queda el record i un munt més o menys gran de residus... i el desig compulsiu de consumir més. Per evitar-nos problemes de consciència, l'esforç dels fabricants i de la publicitat s'ha dirigit a fer-nos veure que els residus són l'efecte d'un procés natural, com les fulles que cauen dels arbres, en lloc d'entendre que són una conseqüència dels nostres hàbits i de la nostra manera de viure.

És per això que els residus ja no són només un problema ambiental, sinó també un símptoma de com les persones hem anat renunciant a una forma de vida que donava valor a allò que fèiem i no només a allò que consumíem. En l'activitat humana es diferenciava allò que es feia per al consum, com el pa que fa el forner, d'allò que es fabricava per a perdurar, com el fuster que feia un moble per a una família. L'objecte fabricat tenia un valor intrínsec i suposava també un reconeixement d'una feina feta, sovint al llarg d'unes quantes generacions.

Avui, molta gent sembla valorar més allò que és efímer, com un viatge o anar a sopar a un lloc de moda, del qual ben aviat penjam fotos a les xarxes socials. Cercam experiències que es gaudeixen un breu període de temps, però que no deixen cap valor que pugui ser aprofitat per les generacions futures. Paradoxalment, sembla que l'únic que perdura per allà on molts de nosaltres passam són els residus que produïm, allò que no val res. Però això no té res de natural. Més aviat és un procés suïcida, encara que els seus efectes els acabaran patint els nostres nets.

L'OBTURADOR

Mercè Oliver Oliver

El molí de'n Donzell

CONSTRUCCIÓ I DECONSTRUCCIÓ

Jaume Rosselló Tomàs

La por.
La por de no saber.
La por de no saber estimar.
La por de no saber estimar
em rosega l'ànima.
No saber estimar
em rosega l'ànima.
No saber estimar em rosega.
Estimar em rosega.
Estimar.

Patir d'enyorança.
Patir d'enyorança fins al proper somriure.

Patir d'enyorança fins al proper somriure
vesteix racons.
Patir d'enyorança fins al proper somriure
vesteix racons de pau.
El proper somriure vesteix raons de pau.
Vesteix racons de pau.
De pau.

La pau d'estimar
vesteix els racons de l'ànima.
La por de l'enyorança
es desfà amb un somriure.

L'ALUMNAT DE L'IES PORRERES TRANSFORMA L'AUDITORI EN UN RECORREGUT HISTÒRIC I ARTÍSTIC AMB FINALITATS SOLIDÀRIES I REIVINDICATIVES

IES Porreres

L'IES Porreres presenta una exposició artística original que converteix les parets de l'Auditori de Porreres en un gran eix cronològic visual i reflexiu. El projecte, organitzat pel departament de Dibuix amb la col·laboració dels departaments de Geografia i Història, Català i Castellà, compta amb la participació d'alumnes de tots els nivells d'ESO, de 1r a 4t.

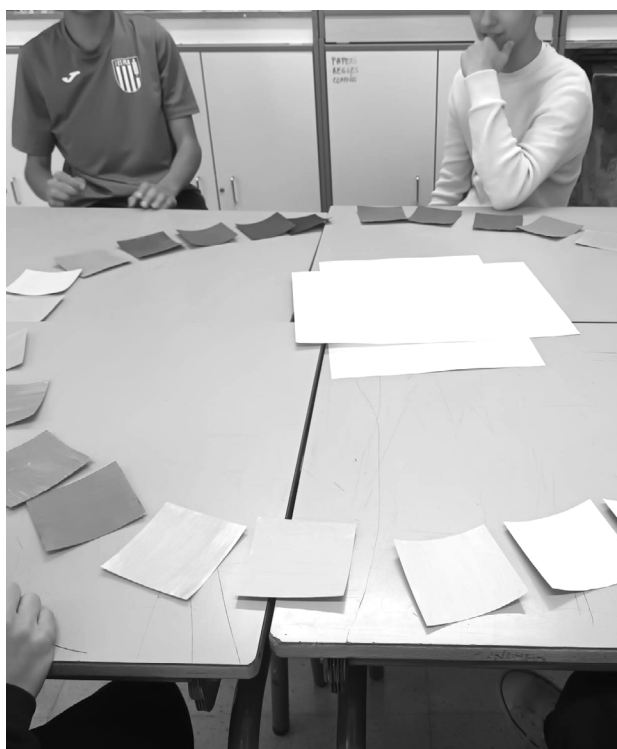
L'exposició proposa un recorregut per diferents etapes de la història de l'art tot abordant temes actuals o personals. Així, l'alumnat ha reinterpretat estils artístics del passat per tractar qüestions com l'extinció d'espècies, les pors universals o els perills de les xarxes socials, etc. L'objectiu és fer un repàs històric a través del llenguatge visual, connectant el passat amb el present des de la mirada de l'alumnat.

Un dels propòsits principals de la mostra és que tenguí un caràcter **divulgatiu i reivindicatiu**:

posar en valor la **creativitat artística** i la seva importància en el desenvolupament integral de l'alumnat. Davant l'evidència que les darreres lleis educatives han anat reduint el pes del llenguatge visual o la creació artística dins el currículum, aquest projecte denuncia aquesta paradoxa: **mai ens hem comunicat tant a través d'imatges i mai l'educació artística ha estat tan menystinguda.**

Totes les obres exposades estaran disponibles per a la venda i una part dels beneficis es destinarà a una causa solidària: la compra d'un tricicle adaptat per al company Julià Garí.

Inauguració de l'exposició: 15 de maig a les 19h a l'Auditori de Porreres. L'exposició es podrà visitar fins dia **11 de juny**, i aquest mateix dia se celebrarà la **festa de clausura**, amb la presentació del projecte **"Un nou món"** a càrrec de l'alumnat de 1r d'ESO.

CONFECCIÓ A MIDA
DISSENY INTERIOR
DECORACIÓ TÈXIL

CHITÓN
DECORACIÓN

www.chitondeco.com

info@chitondeco.com

DAGMAR & ERICH FUSS
07260 Porreres/Mallorca
Ctra. Porreres – Campos km 0,4

Tel. 971-16 82 57
Fax 971-16 85 28

L'EQUIP CADET MASCULÍ "A" DEL CB CAMPOS-PORRERES HA DISPUTAT EL CAMPIONAT DE MALLORCA

Maria del Mar Barceló - Revista *Ressò*

Integrants de l'equip Cadet masculí A. Club bàsquet Campos-Porreres

La temporada està a punt d'acabar i el CBCampos-Porreres ha tornat a tenir un equip classificat per a jugar el campionat de Mallorca. En aquest cas, ha estat el Cadet Masculí A, integrat per jugadors de Campos, Porreres i Petra, i dirigit per Tomeu Vaquer, Jeroni Brunet, Karlos Alé i Llorenç Mestre.

L'avinentsa va tenir lloc després d'una segona volta molt ajustada en què l'equip va haver de lluitar de valent per aconseguir una de les quatre places que hi havia en joc. El campionat es va celebrar a casa, a Porreres, els dies 11, 12 i 13 d'abril.

Els nostres jugadors es van enfrontar el primer dia al Sant Josep, i van aconseguir una ben merescuda victòria que els va fer somniar en la possibilitat de classificar-se per al campionat de Balears. La segona jornada, les coses no van sortir com esperaven, i tot i jugar un partit de gran intensitat, es va acabar imposant l'equip del Bahía San Agustín. Així que el darrer dia es va decidir tot. En un ambient festiu i de nervis varen començar 40 minuts de joc que en alguns moments es varen fer eterns. El rival era La Salle, que va guanyar còmodament. Així que amb

una victòria i dues derrotes, el nostre equip no es va poder classificar per al campionat de Balears.

Tot i això, l'experiència viscuda va ser intensa i la valoració de la temporada és més que positiva.

Donam les gràcies als entrenadors i al cos tècnic pel seu temps i dedicació, i també als amics i familiars que durant tres dies varen animar els nostres jugadors des de la grada amb una força i energia que recordarem molt de temps.

Salut i bàsquet!

floristeria i jardineria

CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Mòvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

14 de gener de 1979. Vint-i-cinquè aniversari de la construcció de la carretera de Montsió

Fotografia cedida per Sebastià Melià Mora.